

Horizontális programok az OECD-ben - 2013.

Tartalom

Horizontális programok az OECD-ben	2
Új válaszok a gazdaság kihívásaira – New Approaches to Economic Challenges (NAEC)	4
A jólét és a társadalmi haladás mérése – Measuring Well-being and the Progress of Societies.....	6
Képesség Stratégia – Skills Strategy	8
A növekedés új forrásai: Tudásalapú tőke – New Sources of Growth: Knowledge Based Capital	10
Innovációs Stratégia – Innovation Strategy	12
Hozzáadott érték alapú kereskedelem - Trade In Value Added (TIVA)	14
Zöld Növekedés Stratégia – Green Growth Strategy.....	16
Éghajlatváltozás – Climate Change	18
Víz – Water	20
Fosszilis energiahordozók támogatása – Fossil Fuel Subsidies.....	22
Korrupció elleni küzdelem: CleanGovBiz	24
Nemek Közti Egyenlőség Kezdeményezése – Gender Initiative	26
Fejlesztési Stratégia – Development Strategy	28
Adó és fejlesztés – Tax and Development	30

Horizontális programok az OECD-ben

Dr. Mikola István
Nagykövet

A nemzetközi gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi és intézményes kapcsolatok folyamatos szélese-
dése és mélyülése következtében a globalizációs folyamatok rendkívüli mértékben felgyorsultak.
Mindezek hatására szinte valamennyi globálisan felmerülő kérdés kezelése multidiszciplináris
szemléletet, horizontális stratégiai megközelítést igényel. Az OECD-ben a horizontális programok
elindítását a főtitkár, bármely bizottság egy vagy több tagja, a tanács vagy a miniszteri értekezlet
kezdeményezheti. E megközelítés lehetővé teszi, hogy az adott téma megvitatása multidiszcipli-
náris párbeszéd keretében folyhasson és így lehetővé váljon az OECD különböző bizottságai kö-
zötti szinergiák nagyobb mértékű kihasználása.

Fontos megjegyezni, hogy a horizontális program kategória megjelenése előtt együttes munka-
csoportok (Joint Working Party, Joint Task Team) formájában vagy külön dedikált programok (pl.
Fenntartható Fejlődés, Munkaerő Stratégia, Szabályozási reformok) megnevezés alatt folyt a több
bizottsági területet érintő feladat megoldás. A horizontális projektforma bevezetését követően a
főtitkár stratégiai orientációja mellett, általában centralizált módon zajlik a munka, amely haté-
konyabb menedzsmentet és outputot eredményez.

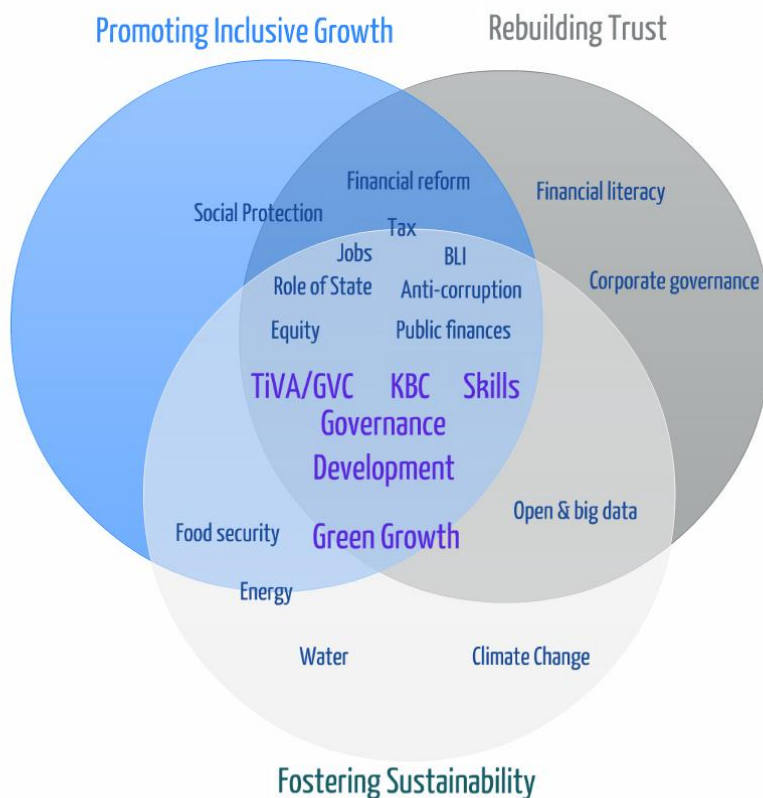
Az általában három éves időtartamot felölelő horizontális programok keretében a kijelölt munkacsoportok, irányító
testületek vezetése mellett eseménysorozatokat rendeznek szemináriumok, workshopok vagy konferenciák formá-
jában. Az események fókusza évről évre változik, és egy-egy nagyobb témakör köré építve nyújt párbeszédre lehe-
tőséget a különféle tudományterületek képviselői számára. A szintetizáló munka az adott témában leginkább érin-
tett bizottságok bevonásával zajlik, és sok esetben nem jön létre merev keretrendszer, hanem az igényeknek meg-
felelően folyamatosan változhat a struktúra.

A decentralizált irányítású horizon-
tális programok indítása kevésbé
gyakori. Jelenleg e kategóriába so-
rolható az OECD éghajlatváltozással
és vízzel kapcsolatos munkája. A
decentralizáció fő ismérve, hogy
nincs egy kijelölt szervezeti egység,
amely összefogná a szerteágazó és
egy-egy igazgatóságok munkájában
gyakran megjelenő
feladategyüttest. Időközönként a
Környezetpolitikai Igazgatóság tájé-
koztató jelleggel összefoglaló jelen-
tést készít az e témákban tett lépé-
sekről, ám az egyes szervezeti egy-
ségek által elért eredmények önál-
lóan is hasznosulnak.

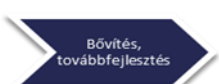
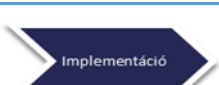
A horizontális projektek keretében
megvalósuló munka eredményei
akkor hasznosíthatóak a leghaté-
konyabban, ha koordinált hazai ál-
laspont születik, melynek kialakítá-
sában az OECD Nemzeti Tanács ját-
szik fontos szerepet, és ezt kívánja
segíteni ez az összeállítás is.

Dr. Mikola István
Nagykövet

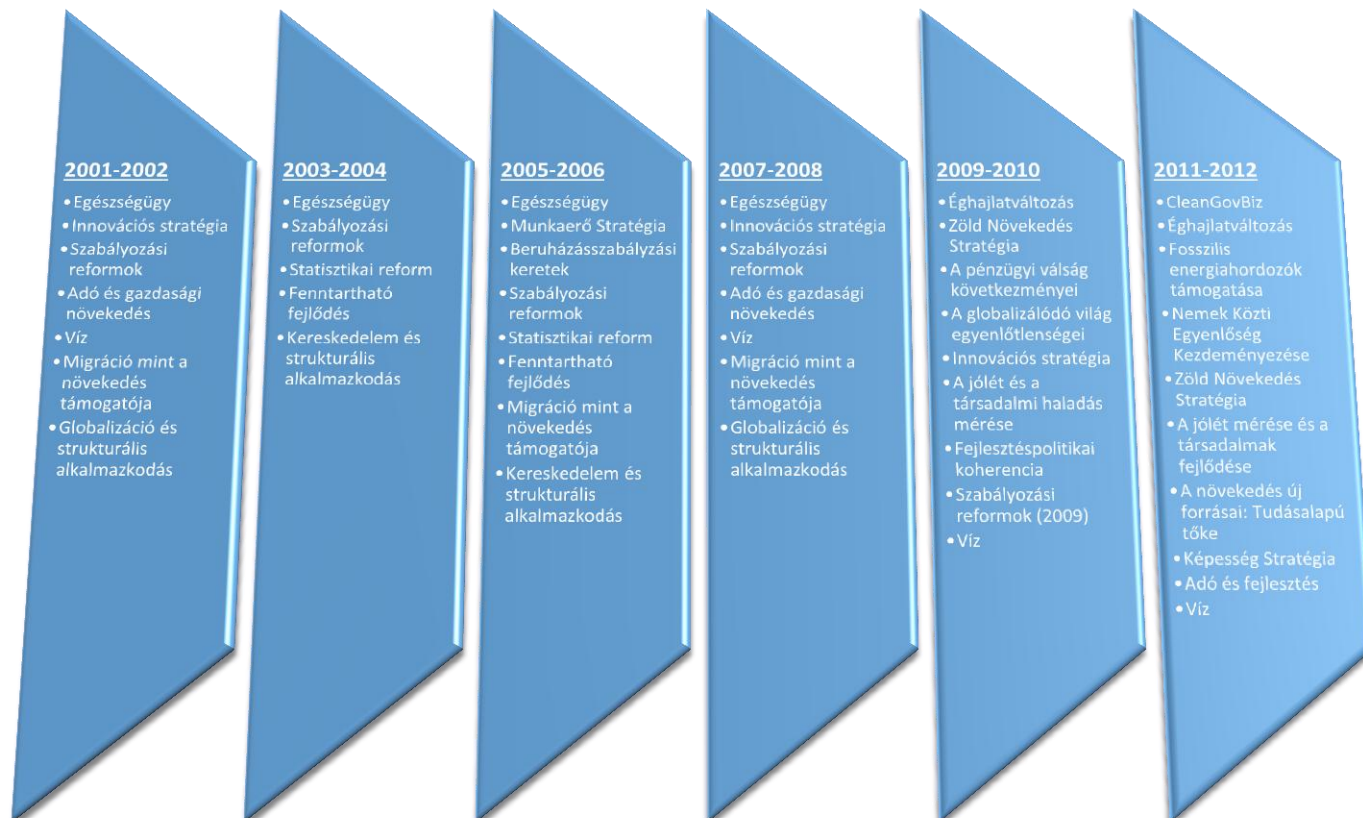
New approaches to economic challenges

Folyamatok

Státuszjelző	Magyarázat
	A program kereteinek meghatározása, stratégiai szintű vita.
	Az OECD már rögzítette a kereteket, célokat, folyik az adatgyűjtés és a szakmai megalapozás, valamint a részletek kidolgozása.
	Az előzetes eredményeket összegző kiadvány vagy a több részterület eredményeit bemutató publikáció(k) már megjelent(ek), de a munka jelentősebb része még nem valósult meg.
	Jelentős, átfogó kiadvány is megjelent a témában, amelynek szempontjait, eredményeit más szakterületek már elkezdték alkalmazni, de a program még számos dimenzióban tovább bővül, mélyül.
	Megjelent a programot összegző kiadvány, illetve a hivatalos OECD-ajánlások. Elsődlegesen ezek implementációja folyik a kapcsolódó szakterületeken, de egyes részelemek továbbfejlesztése is zajlik (pl. adatbázis bővítése, frissítése).

Korábbi horizontális projektek az OECD-ben

Áttekintés

Új válaszok a gazdaság kihívásaira – New Approaches to Economic Challenges (NAEC)

Státusz	
Érintett területek	A program „ernyőszerűen” magába foglalja az OECD által lefedett szinte valamennyi területet. Kiemelt témák: gazdaságpolitika, foglalkoztatáspolitikai, pénzügypolitika, költségvetéspolitikai, adópolitika, szociálpolitika, oktatáspolitikai, környezetpolitika, statisztika
OECD összefogó szervezet	Főtitkári Titkárság
Irányító testület	NAEC munkacsoport (NAEC working group)
Célja	<p>Újragondolni az eddig használt elemzési módszereket, premisszákat, az OECD munkája közép-pontjában álló növekedésközpontú gondolkodást elmozdítani a szélesen értelmezett jólét erősítése felé, mivel a válság olyan elemzési és piaci kudarcokat hozott felszínre, amelyek az eddig érvényes keretekben nem valószínű, hogy megoldhatók.</p> <p>Számba venni a válság kiváltó okait és az okokból leszűrhető tapasztalatokat, majd azonosítani a szakpolitikai következményeket és kapcsolódó globális trendeket, hogy a komplex kihívásoknak megfelelni képes ajánlások születhessenek. Kidolgozni az egyes elemek közötti szinergiák, egymásra hatások és választási kényszerek azonosítására és elemzésére alkalmas módszereket.</p>
Eredmény formája, megjelenése	Az OECD tevékenységi körének csaknem egészét érintő 38 projekt, melyek részben új módszerek megismerésére és kidolgozására, illetve új adatok összegyűjtésére irányulnak. A megalapozó munkára több irányban épülnének olyan elemzések, melyek célja az összefüggések feltárása és az ezeken alapuló új vagy módosított ajánlások kidolgozása.
Fő események, kiadványok	<p>A miniszteri értekezlet által adott mandátum – 2012. május</p> <p>A NAEC munkacsoport megalakulása – 2012. október</p> <p>A NAEC kereteinek felvázolása (scoping paper) – 2013. január 31.</p>
Következő lépések	<p>A január végén elkészült, a program kereteit és vázát bemutató anyagot (scoping paper) a 2013. február 11-én ülésező NAEC munkacsoport, majd az OECD Tanácsa is tárgyalja. Az ezután átdolgozott javaslatot a májusi Miniszteri Értekezlet vitatná meg, ahol döntés születne a munka folytatásáról, kereteiről és irányairól.</p> <p>2013-ban a keretek pontosabb definiálása és egy előzetes jelentés várható. A horizontális program céljaként kitűzött szintézis jelentés egyes elemei 2014-re készülhetnek el, de a teljes, átfogó szintézis csak a 2015-16-os költségvetési ciklusra várható.</p>
További információk	<p>NAEC vitaindító dokumentum a 2012. évi Miniszteri Értekezletre – 2012. május</p> <p>Angel Gurría főtitkár beszéde a brit Monetáris és Pénzügyi Intézet fórumán – 2012. július</p> <p>Angel Gurría főtitkár beszéde a NAEC munkacsoport első ülésén – 2012. október</p> <p>„Új kezdet felé” – Angel Gurría cikke az OECD Observer 2012. őszi számában</p> <p>A program kereteit és vázát bemutató anyag (scoping paper) – 2013. január – SG/NAEC(2013)1</p>

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

Az elmúlt bő évtizedet jellemző „**nagy mérséklet**” (Great Moderation) azt az **illúziót** keltette, hogy az erős növekedés fenntartható, és az alkalmazott gazdaságpolitika szándékos eredménye. Ez a kockázatok alulbecsléséhez és a növekvő feszültségek figyelmen kívül hagyásához vezetett. **A válságra adott gazdaságpolitikai reakció is téves volt**, mivel túlzottan lefékezte a tényezők reallokációját és a piacok tisztulását. A rekordszintekre emelkedő **államadósságok** stabilizálása és az optimális **konszolidációs pálya** megtalálásával kapcsolatos kihívás mellett kezelni kell a hitelességi deficitet, valamint a számos szektorban és országban egyszerre fellépő kiigazítási kényszer negatív visszacsatolásait. A **pénzügyi rendszer** a dereguláció, a tőkeszabályokban alkalmazott kockázati súlyozás által lehetővé tett szabályozói arbitrázs és a pénzügyi innovációk következtében már a válság előtt is **diszfunkcionálisan**, a gazdaság számára nélkülözhetetlen közvetítő szerepét egyre inkább háttérbe szorítva működött. Az eddig erre adott szabályozói válaszok elégtelenek, a pénzügyi piaci konszolidáció pedig rossz, a gazdaságot fékező szerkezetben történik. **Meg kell erősíteni a piaci bizalmat** és biztosítani kell a bankszektor társadalmi szükségleteknek megfelelő működését.

Rövid- és középtávú kihívások

Noha a globalizáció és a **növekedés** a jólét növelését eredményezték, de miközben a képzett rétegek helyzete látványosan javult, az alacsony képzettségűeké általában stagnált vagy romlott. A válság munkaerőpiacra gyakorolt hatása ezt tovább élezte, minthogy jelentősen emelkedett a munkanélküliség és az alulfoglalkoztatottság. Az ilyen **társadalmi feszültségek** tovább eszkalálódnak a generációk között. Feloldásukhoz és az általuk okozott gazdasági veszteségek kezeléséhez leginkább a képzettségi szintek emelése, a **humántőkébe történő beruházás** látszik hatékony eszköznek. Azaz nem az utólagos redisztribúcióra, hanem **az eltérő kimenetek (outcome) keletkezésének mérséklésére** kell a hangsúlyt helyezni. Emellett a munkaerő-piaci és a szociális politikák aktív és passzív eszközöket is tartalmazó csomagjára is szükség van, de ezek inkább csak az egyes rétegek (pl. fiatalok) látványos leszakadását képesek fékezni/megállítani, az összgazdasági szinten is jelentős munkahelyteremtéshez a gazdasági fellendülés nélkülözhetetlen.

Hosszabb távú kihívások

Mindemellett kezelni kell a **demográfiai** változások, a környezeti kihívások, a nyersanyagszűke, a gyors technológiai változások és a tudásalapú gazdaság vagy a globális értékláncok működése hatásait is. Míg az utóbbi három jelenség jelentősen javította az egyes országok teljesítményét, pozitív hatásaik mellett negatív előjelével is jártak, mert beszűkítették a gazdaságpolitikai mozgásteret és felerősödött az országok egymásra utaltsága. A **nyersanyagszűke** (ásványi kincsek, energiahordozók, termőföld, víz) és a **környezeti kihívások** már középtávon is erősen fékezik majd a globális szintű növekedési potenciált, amit a **technológiaváltás** részben ellensúlyozhat, ám ennek megvalósulásához **komoly innovációs háttérrel és megfelelően képzett munkaerővel kell biztosítani**. Az alkalmazkodásnak mielőbb meg kell kezdődnie, ellenkező esetben néhány évtized múlva a modell hirtelen összeomlása következhet be. A „piac láthatatlan keze” az extern hatásokat nem képes megfelelően kezelni, így **a kormányoknak aktívabb szerepet** kellene vállalniuk az ösztönzők „rendbetételében”.

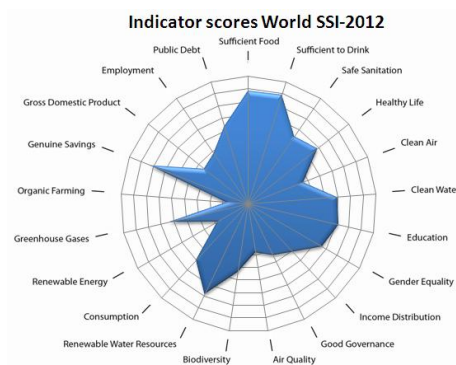
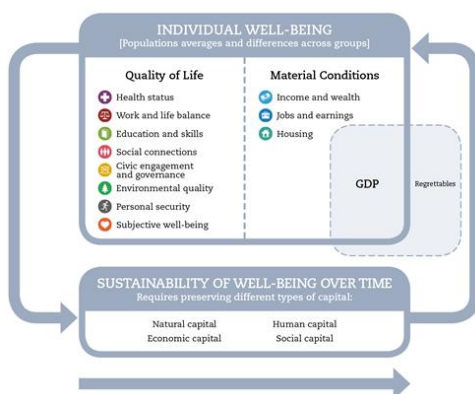
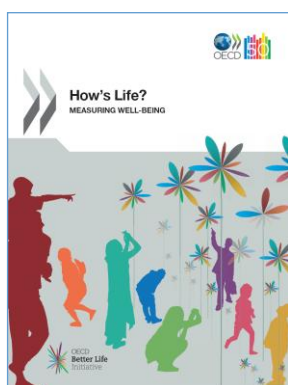
Új eszközök

Az **elemzési eszköztárat** úgy kell átalakítani, hogy az képes legyen a komplex környezet és a **sok releváns dimenzió** közötti interakció (szinergia, trade-off) leképezésére, alkalmas legyen a szélsőséges scenáriók előrejelzésére és a nem-lineáris hatások kezelésére. A **gazdaság szereplőinek egyéni viselkedését is vizsgálni kell**, mivel az eddigi, nagyrészt makroszemlélet számos összefüggés megértésére, illetve reakció előrejelzésére alkalmatlan. Ezzel összefüggésben nagyobb hangsúlyt kell helyezni a mikroszintű adatokra és elemzési eszközökre, illetve az egyéni viselkedést befolyásolni képes megközelítésekre, például a viselkedéstudomány eredményei alapján. Folytatni kell az **alternatív mutatókkal** (jólét, háztartások elkölthető jövedelme) kapcsolatos munkát, és távlatosan meg kell fontolni ezek beemelését az elemzésbe és döntéshozatalba. Nagyobb figyelmet kell szentelni az intertemporális hatásoknak és **több időhorizonton** – köztük hosszútávon – is vizsgálni kell a kilátásokat. Több, akár rövidtávú és ad hoc probléma kezelésében is nagyobb szerepet kell szánni a **szoros és koordinált nemzetközi fellépésnek**.

Áttekintés

A jólét és a társadalmi haladás mérése –
Measuring Well-being and the Progress of Societies

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	A program kifejezetten statisztikai, de a gazdasági és társadalmi folyamatokat leíró indikátorokon keresztül szinte valamennyi szakterülethez kapcsolódik.				
OECD összefogó szervezet	Statisztikai Igazgatóság				
Irányító testület	OECD Statisztikai Bizottság (Committee on Statistics, CSTAT)				
Célja	A projekt célja, hogy olyan mutatót, mutató-rendszert készítsen, amely képes átfogó képet adni a társadalmi fejlődés változásairól, a mutatók és a mérési módszertan kidolgozása mellett komoly figyelmet szentelve a kommunikációs kérdéseknek is.				
Eredmény formája, megjelenése	A program során összegyűjtött adatokat tartalmazó honlap, a főbb megállapításokat és fejlesztési irányokat leíró kiadvány, magas szintű világfórumok, illetve a megközelítés és indikátorok beépítése az OECD egyéb munkáiba (strukturális elemzések, országtanulmányok, stb.).				
Fő események, kiadványok	<p>Projektleírás</p> <p>How's Life? Measuring Well-being – 2011. november</p> <p>4. OECD Világfórum – 2012. október</p>				
Következő lépések	<p>A „How's Life?” kiadvány frissítése – 2013 ősz</p> <p>Az adatbázis folyamatos frissítése és bővítése, a módszertan továbbfejlesztése</p> <p>Az OECD és az egyetemi szcéna közös konferenciája „Közgazdaságtan egy jobb világért” címmel – 2013. július 3-5., Párizs</p>				
További információk	<p>Honlapok: OECD Better Life Initiative ; OECD Better Life Index ; WikiProgress</p> <p>Média: Youtube</p>				

Az OECD jólétet leíró mutatórendszerének felépítése

Sustainable Society Index (SSI), a nemzetközi együttműködés egyik szereplőjének megközelítése

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

Az elmúlt években és különösen a globális gazdasági teljesítmény gyengülésével párhuzamosan egyre szélesebb körben vált fontos kérdéssé, hogy a GDP-hez hasonló makrogazdasági mutatókon túl miképpen lehetne **jobban megragadni és mérhetővé tenni az egyéni és társadalmi jólét szintjét és változásait**. A személyes jólét nem mérhető kizárólag a jövedelem vagy a vagyon nagyságával, hiszen számos nem gazdasági faktor is meghatározó jelentőséggel bír, így az objektív (egészségügyi mutatók, oktatási adatok, stb.) és szubjektív (pl. megelégedettség-felmérés) nem-pénzügyi mutatók vagy a fenntarthatóság szempontjai. A releváns tényezők megértése és mérése szükséges az általános és szakpolitikai döntések minőségének és eredményességének javításához, végeredményben a jólét emeléséhez.

Nemzetközi együttműködés

A fenti felismerés széleskörű és növekvő ismeretségű nemzetközi együttműködést hívott életre, melynek egyik megjelenési formája a 2007. júniusi Isztambuli Nyilatkozat alapján indult **Társadalmak Fejlettségének Mérésével foglalkozó Globális Projekt**. A munkát az OECD vezeti, azonban résztvevője az Európai Bizottság, a Világbank, az Iszlám Országok Szervezete, a UNDP, a UNICEF, a UNESCO, az ILO és több más nemzetközi szervezet mellett számos alapítvány, statisztikai hivatal, egyetem és kutató is. Emellett az OECD segítséget nyújt a Gazdasági Teljesítmény Mérésének lehetőségeit vizsgáló **Stiglitz-Sen-Fitoussi Bizottságnak** is. A 2011 júliusában egyhangúan elfogadott 65/309. számú **ENSZ-határozat** – több más intézkedés mellett – felhívja az országokat arra, hogy olyan mutatókat és módszereket fejlesszenek, melyek képesek jobban megragadni és erősíteni az intézkedések boldogságra és jólétre gyakorolt hatásait. Az ezt követő 2012. áprilisi New York-i csúcstalálkozó fektette le az új paradigma alapjait és a statisztikai feladatokat.

Az OECD eredményei

Az OECD 50. évfordulója alkalmából a 2011. Miniszteri Értekezleten elindított publikációsorozat kiemelkedő elemei a **„My Better Life Index”** mutatóhoz kapcsolódó interaktív eszköz és a **„How's Life?”** kiadvány. Ez utóbbi az egy évtizede folyó intenzív nemzetközi munkára alapozott első olyan kísérlet, ami a koncepcionális kereteken túlmenően jelentős, nemzetközileg összehasonlítható mérőszámrendszert és adatokat is közölt, valamint felmérte az olyan témaköröket, amelyekben a statisztikai munka továbbfejlesztése, új mutatók gyűjtése szükséges. Az ENSZ által is megfogalmazott célokkal egybecsengő módszertan a háztartásokat és az egyéneket helyezi a középpontba és az input, illetve output-mutatók (pl. egészségügyi kiadások vagy kapacitások) helyett a jólét szempontjából lényeges eredményt (pl. az egészségi állapotot leíró indikátorokat) veszi figyelembe.

További irányok

Az **„OECD Measuring Progress” keret** három fő pillérre támaszkodva folytatja a munkát:

(1) A **materiális életkörülményekkel** foglalkozó projektek többek között a Nemzeti Számlák statisztika fejlesztését, a háztartások által saját felhasználásra előállított szolgáltatások jobb mérhetőségét, a GDP és a reáljövedelmek növekedési ütemkülönbségeinek elemzését és a jövedelmeket, kiadásokat és vagyont egységes keretbe foglaló rendszer kialakítását célozzák. (2) Az **életminőségre** koncentráló munka elsősorban a szubjektív jólét, a környezetminőség, illetve a jóléti kockázatok mérésével kapcsolatos módszerek kidolgozására, fejlesztésére törekszik. (3) A **fenntarthatóságra** fókuszáló projektek a gazdasági, társadalmi és környezeti erőforrások és vagyonelemek generációk közötti eloszlásával, mozgásával foglalkoznak, s arra keresik a választ, hogy a jövő nemzedékeinek is megfelelő lehetőségük lesz-e saját szükségleteik kielégítésére. A kiemelt tényezők közül megemlíthetőek a természeti erőforrások, a fogyasztáshoz kötődő széndioxid-kibocsátás, illetve a humántőke mérése.

Ezen kívül az OECD folyamatosan bővíti az adatbázisokban szereplő országok körét, a mutatók számát, javítja azok naprakészségét, pontosságát és módszertani megalapozottságát. Noha az egyes dimenziókat leíró indikátorok között indokolt lehet némi eltérés (pl. a fejlett és fejlődő országok tekintetében), az eddigi világfórumok és regionális konferenciák tapasztalata alapján a dimenziókat és a munka főbb irányait a világ valamennyi régiójában értelmezhetőnek és relevánsnak tartották, így alkalmasak arra, hogy közös kiindulópontul szolgálhassanak a nemzetközi statisztikai közösség számára a munka folytatására. A jólét dimenzióinak mérésén túl további erőfeszítés szükséges az azokat befolyásoló tényezőkkel és kiemelten a (szak)politikai intézkedések hatásmechanizmusaival kapcsolatban is.

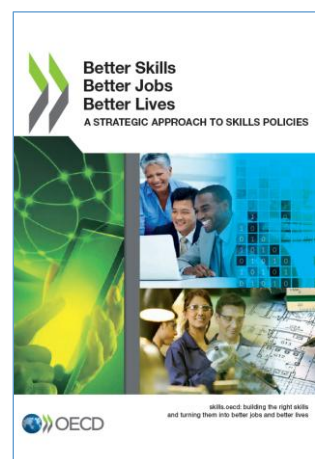
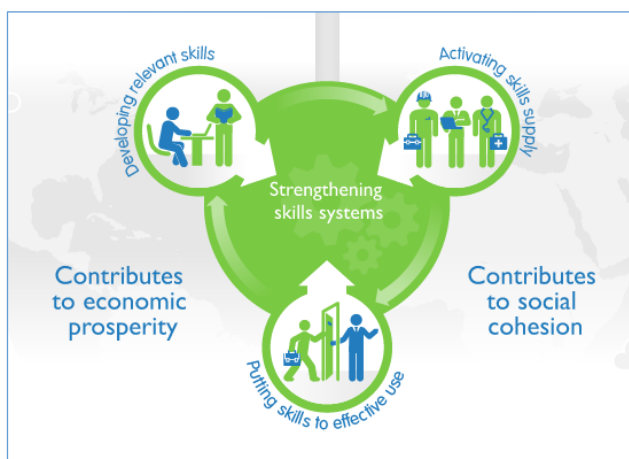
Áttekintés

Képesség Stratégia – Skills Strategy

Státusz	Előkészítés → Megalapozó munka → Előzetes jelentés megjelent → Bővítés, továbbfejlesztés → Implementáció
Érintett területek:	Oktatáspolitikai, foglalkoztatáspolitikai, felnőttképzési, társadalompolitikai
OECD összefogó szervezet	Oktatáspolitikai Igazgatóság
Irányító testület	OECD Képesség Stratégia Tanácsadói Csoport (OECD Skills Strategy Advisory Group)
Célja	Egy olyan stratégiai modell elkészítése és továbbfejlesztése, mely összeköti a munkaerőpiaci, társadalmi, oktatási, képzési igényeket és tapasztalatokat, hogy e komplex rendszerek ezután hatékonyan, és egymással összhangban reagálhassanak a gyorsan változó körülményekre.
Eredmény formája, megjelenése	„Better skills, better jobs, better lives” kiadvány megjelenése a 2012. évi Miniszteri Értekezleten, valamint a Skills@OECD internetes felület elindítása
Fő események, kiadványok	„Better skills, better jobs, better lives” – 2012 „OECD Policy Map on Skills” – 2012 „OECD Skills Strategy Spotlight” – online hírlevél
Következő lépések	Nemzeti szintű elemzések elkészítése
Honlap	http://skills.oecd.org

Andreas Schleicher
OECD oktatási igazgató-
helyettes, 2012. évi OECD Fórum
(Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)

Kiindulópont

A globális gazdasági válság egyik legfájdalmasabb hatása a hirtelen jelentős mértéket öltő munkanélküliség. Az elmúlt években tapasztalt folyamatok hatására megélénkült a globális verseny a munkaerőpiacon, amely tovább fokozza e problémát. Bár erőteljes a fiskális konszolidáció iránti igény, a válságból való kilábaláshoz az oktatásba és a képzésbe kell befektetni. E nélkül nem történhet meg a munkanélküliek újraintegrálása a munkaerőpiacra, amelynek hiányában nem valósulhat meg a fenntartható növekedés.

Mindezek miatt **a kormányzatok felelőssége, hogy hatásos és hatékony befektetést hajtsanak végre a készség/képesség fejlesztés terén.** Átfogó stratégiára van szükség, hogy növelni lehessen a gazdasági teljesítményt, a munkavállalók számát és a társadalmi aktivitást. E stratégiának figyelembe kell vennie egyfelől a munkaerő-piaci igényeket, másfelől a társadalmi igényeket is.

Új gondolkodásmód

Az OECD Képesség Stratégiája a tagországok számára nyújt segítséget saját nemzeti stratégiájuk kialakításához. **A Stratégia túlmutat azon a felfogáson, amely külön vizsgálja az oktatást, külön a képzést, külön a társadalmasítást és külön a lokális illetve regionális munkaerő-piaci helyzeteket.** Ezzel szemben egy olyan komplex tanulmányt kívánt létrehozni, amely egyértelműen rámutat az e területek közötti összefüggésre. Mindezek következtében **egyik sem lehet hosszú távon sikeres, ha a többitől leválasztva kezelik.**

A Képesség Stratégia egyik fő célja, hogy **összekösse a munkaerő-piaci, társadalmi, oktatási, képzési igényeket és tapasztalatokat,** hogy e komplex rendszerek ezután sikeresen reagálhassanak a gyorsan változó körülményekre. Ezen felül kiemelt cél az is, hogy minden esetben a megfelelő készségek/képességek fejlesztése valósuljon meg, **azaz javítani kívánja a rendszerek minőségét és hatékonyságát.** Emellett a Képesség Stratégia foglalkozik az oktatás és képzés elérhetőségének kiszélesítésével, a strukturált rendszerekben az egyenlőtlenségek kiküszöbölésével, valamint az egyének részére a lehető legszélesebb választási lehetőség megteremtésével.

A stratégia elemei

A Képesség Stratégia **négy alappillére** (policy lever):

- (1) A releváns képességek fejlesztése (developing relevant skills)
- (2) A képességkínálat aktiválása (activating skills supply)
- (3) A képességek eredményes használata (putting skills to effective use)
- (4) A megvalósítás vagy implementálás (the way forward)

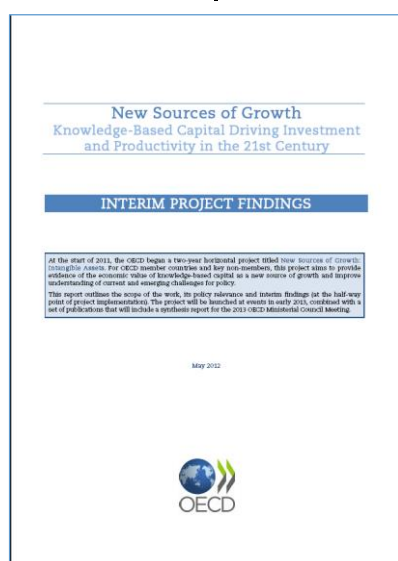
A 2012. évi Miniszteri Értekezlettel egyidőben nyílt meg **a Képesség Stratégia interaktív oldala** (Skills@OECD), amelynek célja részben a stratégia kommunikálása a nyilvánosság felé, részben az országok saját stratégiaalkotási tevékenységének a támogatása. Az OECD ez által is azt hangsúlyozza, hogy nemcsak a kormányzatokat tekinti partnerének, hanem azt a tágabb szakmai és civil közvéleményt is, melynek a bevonása nélkül sikeres stratégiák nem alkothatók.

A Stratégia egyik figyelemre méltó, érdekes és új eleme volt a **képességpolitika nemzetköziesedésének vagy globalizálódásának előtérbe kerülése**, ami felveti azt a kérdést, vajon ezen a területen milyen relevanciája van a nemzetközi kormányzásnak, illetve az OECD Képesség Stratégiája mennyiben tekinthető egyszerűen a tagállamok nemzeti stratégiái kidolgozásához nyújtott segítségnek, és mennyiben a terület új nemzetközi kormányzása megalapozásának. A képességrendszerekről eddig mint többé-kevésbé zárt nemzeti rendszerekről gondolkodtunk, de ma már nem tekinthetők ilyennek. A képességek egyre szabadabban mozognak az országhatárokon át, amit a nemzeti képességpolitikákban is hangsúlyozottan kell kezelni.

Áttekintés

A növekedés új forrásai: Tudásalapú tőke – New Sources of Growth: Knowledge Based Capital

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Tudomány - technológia, foglalkoztatáspolitikai, adópolitika, társadalompolitika, felnőttképzés, közigazgatás, vállalkozáspolitikai, kis- és középvállalkozások				
OECD összefogó szervezet	Tudomány, Technológia és Ipar Igazgatóság				
Irányító testület	„New Sources of Growth” konferenciasorozat				
Célja	A szellemi- és tudásalapú tőke növekedésre gyakorolt hatásának vizsgálata, mérése. Olyan új gondolkodásmód megalapozása, mely előtérbe helyezi az ilyen javak irányába történő befektetéseket, valamint az ezt ösztönző szabályozási rendszereket.				
Eredmény formája, megjelenése	A végleges elemzés a 2013. évi Miniszteri Értekezletre készül el.				
Fő események, kiadványok	„New Sources of Growth: Intangible Assets” – projektindító brossúra - 2012 Időközi jelentés – 2012. évi Miniszteri Értekezlet				
Következő lépések	„New Sources of Growth: Knowledge Based Capital” konferencia – 2013. február 13-14.				
További információk	New Sources of Growth: Knowledge Based Capital az OECD honlapján				

(Balról jobbra) Pier Carlo Padoa-Schioppa, főtitkár-helyettes, OECD;
Ed Fast, kereskedelmi miniszter, Kanada;
Ken Ash, kereskedelmi igazgató, OECD;
Ron Kirk, gazdasági képviselő, USA;
Tim Groser, kereskedelmi miniszter, Új-Zéland;
Pascal Lamy, főtitkár, WTO.
2012. évi OECD Fórum (Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)

Kiindulópont

Az OECD-országok gazdaságaiban **a befektetéseket és a növekedést egyre látványosabban befolyásolja a szellemi- és tudásalapú tőke**. Több tagországra jellemző már, hogy a vállalatok többet vagy legalább annyit költenek szellemi- és tudásalapú tőkére, mint a klasszikus fizikai javakra (pl. gépek, felszerelések, épületek). Mindez arra mutat rá, hogy az OECD-országok gazdaságai hosszú távú ökonómiai és szervezeti transzformáción mennek keresztül.

Az egyre élesedő globális verseny, az informatikai és híradástechnikai eszközök iránti megnövekedett igények, az új vállalkozási formák és modellek, és a szolgáltatási szektor szerepének növekedése a szellemi javak fontosságát erősíti. Ezenfelül **a gazdasági válság fókuszba helyezte a politikán belül is azon eszközöket, melyek elősegíthetik a szellemi- és tudásalapú tőke halmozását mint a növekedés új forrásainak egyik fő elemét**. Egy válság idején ugyanakkor problémát jelent, hogy ezen javak nehezen meghatározhatók, mérhetők, azaz finanszírozásuk sok esetben kérdésessé válhat, kiváltképp, hogy hatásaik legtöbbször csak hosszabb távon érezhetőek maradéktalanul. Mindez aggasztó, mivel **a szellemi- és tudásalapú tőke iránti igény a magas hozzáadott értékű üzleti tevékenységek esetében a legjelentősebb**.

A szellemi- és tudásalapú tőke keresletének rohamos növekedése új kihívást jelent a szabályozás, a vállalkozás és a gazdasági tervezés, mérés terén. **Rendszereink jelenleg egy olyan világon alapulnak, ahol a fizikai valóval rendelkező tőke a növekedés fő forrása. Új gondolkodásmódra van szükség** ahhoz, hogy képesek legyünk felmérni, és irányítani az új feltételeket, szituációkat. Ez a paradigmaváltás mindenhol meg kell hogy jelenjen, az adózási rendszertől, a versenypolitikán át egészen a vállalkozáspolitikáig.

Célkitűzések

Az OECD felismerte, hogy a szellemi- és tudásalapú tőke a gazdasági felemelkedés és növekedés egyik kiemelt forrása-ként kulcsfontosságú, így horizontális projektje keretében a következők elérését tűzte ki célként:

- (1) A gazdasági mérések újszerűsítésével kívánja a szellemi- és tudásalapú tőke növekedésre gyakorolt hatását hangsúlyozni.
- (2) Rámutat a jelenlegi és jövőbeni kihívásokra, melyek a szabályozásrendszerben, adatgyűjtésben, gazdaságtervezési elemzésben jelentkeznek.

A projekt egyik fő célja javítani a mérőeszközökön, hogy láthatóvá váljon a szellemi tőke mind makró, mind pedig vállalati szinten. Ezáltal a növekedésre és az új vállalkozási modellekre gyakorolt hatása pontosan elemezhetővé válik. **Az összehasonlítható nemzetközi adat meglétének fontossága ezen a téren felbecsülhetetlen.**

Kockázatok

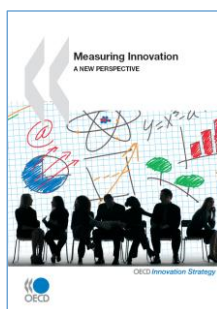
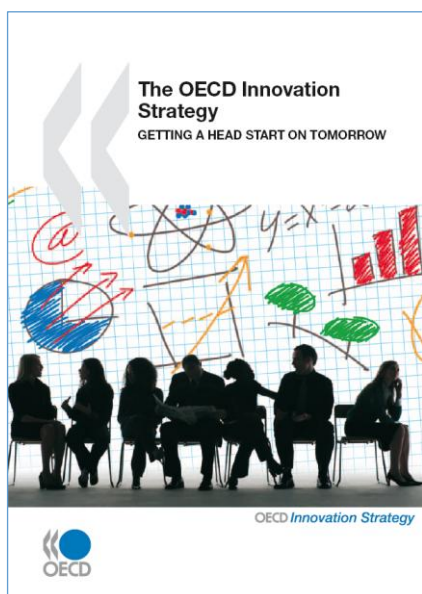
Amennyiben a szellemi- és tudásalapú tőke mérése nem megfelelő, a következő kockázati tényezők jelentkezhetnek:

- (1) A piac rossz allokációval tervezheti befektetéseit, mely negatívan hathat a tőkeállományra.
- (2) Vállalatok esetén torzítást okozhatnak menedzsmenti döntések.
- (3) Elfogult vagy szándékosan torzított pénzügyi jelentések készülhetnek.
- (4) A nemzeti jövedelem-, megtakarítás-, és befektetési adatok nem mutatnak valós értéket.

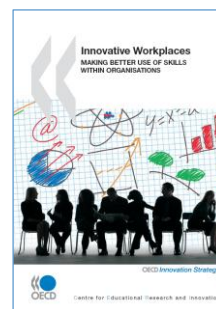
Áttekintés

Innovációs Stratégia – Innovation Strategy

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Tudomány - technológia, oktatáspolitikai, foglalkoztatáspolitikai, adópolitika, társadalompolitika, közigazgatás, klímapolitika, kereskedelempolitika, területfejlesztés, vállalkozáspolitikai, kis- és közép vállalkozások				
OECD összefogó szervezet	Tudomány, Technológia és Ipar Igazgatóság				
Irányító testület	Jelen fázisban az egyes szakmai bizottságok külön-külön kezelik a kompetenciájukba tartozó témákat, az elkészült szakpolitikai anyagokról a Tudomány- és Technológia-politikai Bizottság (CSTP) évente jelentést kap.				
Célja	Az innováció fogalmának kiszélesítése, és eszközként való használata a hatékony és fenntartható gazdasági növekedés és fejlődés megvalósítása érdekében.				
Eredmény formája, megjelenése	„The OECD Innovation Strategy” kiadványsorozat megjelenése a 2010. évi Miniszteri Értekezleten				
Fő események, kiadványok	„The OECD Innovation Strategy” – 2010 „The OECD Innovation Strategy: Measuring Innovation” – 2010 „Business Innovation Policies” – 2011				
Következő lépések	Kapcsolódó és/vagy kiegészítő szakpolitikai elemzések, kiadványok elkészítése				
További információk	Innovációs Stratégia az OECD honlapján				

(Balról jobbra) Pier Carlo Padoan
OECD főtitkár-helyettes,
Batt O'Keefe író oktatási és technológiai
miniszter,
Angel Gurria OECD főtitkár,
Andrew Wyckoff OECD TÉT igazgató
az Innovációs Stratégia megjelenési
sajtó-tájékoztatóján
(Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)

Kiindulópont

Az innovációra régóta úgy tekintenek, mint a gazdasági teljesítmény, és a társadalmi fejlődés egyik központi mozgatórugójára. Az ilyen irányú kapcsolatokat az innováció és a növekedés között számos adat bizonyítja. **Országoként eltérő a tényleges és vélt súlya és hatása az innováció egyes tényezőinek.** Az olyan sajátos elemek, mint az erőforrás adottságok, az ipari struktúra vagy a kultúra eltérő jellege magyarázza ezeket a különbségeket. Így az **egyik legnagyobb kihívás egy olyan átfogó elemzés készítése volt, mely figyelembe veszi ezeket a tulajdonságokat és képes egy az elemeitől független, ugyanakkor homogén képet mutatni.**

Az innováció klasszikus fogalma, mely leginkább a kutatás-fejlesztést helyezi előtérbe elavult. A K+F fontos és kihagyhatatlan elem, sőt egyik alappillére, de ennek előtérbe helyezése helyett a társadalom és a gazdasági élet valamennyi pontján fellelhető innovációval foglalkozni kell. **Az elmúlt években az innováció fogalma kiszélesedett,** így különösen annak elfogadottsága nőtt, hogy **az innováció nem csak a technológiáról szól, hanem egyéb területeken** - például a szervezeti változások, a marketing és a design - **szintén jelentős mértékben hozzájárul a termelékenység növekedéséhez és az értéktérítéshez.** Mindebből következik, hogy **létezik egy erős kölcsönhatás** – és egy egymást kiegészítő jelleg – **a technológiai és egyéb innovációk között,** különös tekintettel a szélesebb körű alkalmazásra.

Fő pillérek

Az OECD Innovációs Stratégiájának célja, hogy az innovációt eszközként használja a hatékony és fenntartható gazdasági növekedés és fejlődés megvalósítása érdekében. E mellett fő cél olyan egyre sürgetőbb kérdések megoldásához való hozzájárulás, mint az éghajlatváltozás, az egészségügy, az élelmezésbiztonság és a szegénység megszüntetése. Az Innovációs Stratégia szerint mindezen kérdések megoldása szorosan függ egy erősebb, tágabb értelemben vett innovációtól, és az ebben rejlő új alapokon létrejövő nemzetközi együttműködéstől.

Az Innovációs Stratégia keretprogramjában az innováció ökoszisztémájának három eleme emelhető ki:

- (1) **Az innováció globális dimenziói**
- (2) **A humán tőke szerepe**
- (3) **A kormányzati struktúrák és a piac hatásai**

A stratégia készítése során két további elem is felmerült, melyek a meghatározott pontokon túlmutatnak:

- (4) **Az innováció változó természete**
- (5) **A mérés és monitoring mutatói és lehetőségei**

Új megközelítés

Az egyes tanulmányok eredményeire és a széles körű elemzésekre támaszkodva **az OECD Innovációs Stratégiája az innováció tágabb fogalmát kívánja bemutatni és felölelni, valamint az azt érintő számos különböző elemet, folyamatot.** Ezzel egyidejűleg egy multidiszciplináris megközelítést próbál létrehozni a fenntartható növekedés és a szociális jólét javításának segítésére. **Ajánlásai az OECD által vizsgált számos területet kívánnak összekapcsolni: az oktatást, a vállalkozói kutatást, a bevándorlást, az adózási rendszert és a kereskedelempolitikai cselekvést.** Ezen ajánlások az új korszak innovációjának felhasználására ösztönzik a tagországokat, így növelve a gazdasági és társadalmi haszon mértékét.

Áttekintés

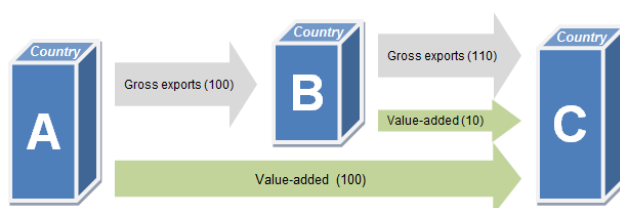
Hozzáadott érték alapú kereskedelem - Trade In Value Added (TiVA)

Státusz	Előkészítés → Megalapozó munka → Előzetes jelentés megjelent → Bővítés, továbbfejlesztés → Implementáció
Érintett területek	Statisztika, kereskedelempolitika, iparpolitika
OECD összefogó szervezet	Tudomány, Technológia és Ipar Igazgatóság
Irányító testület	Ipari, Innovációs és Vállalkozási Bizottság (Committee on Industry, Innovation and Entrepreneurship)
Célja	Fő célja, hogy a globális kereskedelem mérésében bevezesse a hozzáadott érték fogalmát, azaz egy adott ország exportjánál kimutatható legyen, hogy mennyi az a hozzáadott érték (munkabér, adó, profit), amivel maga az ország hozzájárult az adott termeléshez vagy szolgáltatáshoz.
Eredmény formája, megjelenése	Folyamatosan bővített TiVA adatbázis, módszertan és az ezen alapuló elemzések.
Fő események, kiadványok	A TiVA adatbázis és módszertan bemutatása – 2013. január
Következő lépések	A TiVA adatbázis bővítése mind a lefedett országok, mind az időhorizont tekintetében. 3 fő irányban indul elemzési munka: Globális értékláncok (jelentés a 2013. évi Miniszteri Értekezletre), a kereskedelem hatása a munkahelyekre (Trade and Jobs, indikátorok az év második felében) és a jövedelmek nemzetközi megoszlására (Trade and Income).
További információk	Honlap , YouTube klip , rövid OECD összefoglaló , OECD.Stat adatbázis (publikus!), térképes megjelenítés , Gyakran ismételt kérdések , OECD-IMF koncepcióvázlat

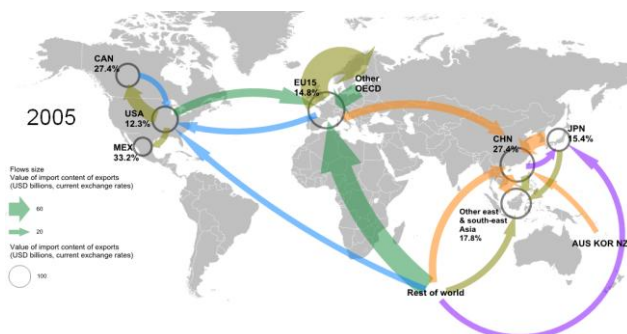

Karel de Gucht EU kereskedelmi biztos, Angel Gurría OECD főtitkár, Pascal Lamy WTO főigazgató a TiVA adatbázis 2013. januári bemutatóján

(Fotó: OECD)

Az érték és a hozzáadott érték koncepciói a kereskedelemben

A kivitel importtartalma néhány relációban (Forrás: OECD I-O modell)

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

Napjainkban egyre kevésbé meghatározható akár egy termék, akár egy szolgáltatás teljesen pontos származási helye. A nyersanyagok esetében ez még könnyebben megtehető, azonban a termelési folyamatok szegmentálódása, specializálódása oda vezetett, hogy egyes termékek esetében több országban folyik alkotóelemeiknek előállítása, majd egy vagy több újabb országban történik összeszerelésük. Emiatt a kereskedelem mérésének hagyományos módja már nem képes a kereskedelem valós hatását tükrözni a gazdasági növekedésre vagy a munkahelyteremtésre. A jelenlegi módszerrel kimutatott kétoldalú export-import egyenlegek pedig így jelentősen torzítva mutatják be az adott országgal kialakult kereskedelmi és gazdasági struktúrát. A TiVA módszertan a globális kereskedelem mérése során a hozzáadott érték (munkabér, adó, profit) keletkezésének helyére helyezi a hangsúlyt (ország- és iparági bontásban is). Ezáltal sokkal tisztább képet lehet kapni arról, hogy az adott ország importjai és exportjai milyen mértékben és milyen módon járulnak hozzá a gazdaságához, versenyképességéhez, honnan származnak és hol fogyasztják azokat valójában, illetve az is kimutatható, hogy az ország milyen mértékben fogyasztója egyes import termékcsoporthoz vagy szolgáltatásoknak.

TiVA adatbázis és az adatok jelentősége

Az OECD-WTO közös adatbázisa jelenleg 58 ország 37 iparágára vizsgálja ezeket az adatokat, amely kör a globális GDP 95%-át lefedi. Ugyanakkor, mivel az adatminőség javítását és az adatok körében bővítést célzó munka még folyik, egyelőre csak **40 országra érhetőek el a mutatók**.

Az Angel Gurría OECD főtitkár, Pascal Lamy WTO főigazgató és Karel de Gucht EU kereskedelmi biztos által bemutatott adatbázis több témakörben is fontos információkat szolgáltat.

- (1) Több dimenzió szerint vizsgálható egy ország kereskedelmének, **kereskedelempolitikájának** hatékonysága, súlypontjai.
- (2) A relációs folyamatokról alkotott pontosabb kép segít a saját erősségek jobb megismerésében, és célzottabbá teheti a **befektetésösztönzési** tevékenységet.
- (3) Pontosabb kép kapható az exportszektor által előállított érték mértékéről, szerkezetéről, ami a **munkahelyek és a jövedelmek nemzetközi és szektorközi eloszlását** is jobban megismerhetővé teszi.
- (4) Segít a **globális értékláncok működésének** és jellemzőinek feltérképezésében, ami érdemben befolyásolhatja a gazdaságstratégiai prioritásokat, valamint rávilágít a globalizált világban rejlő kockázatokra és lehetőségekre.

Előzetes megállapítások

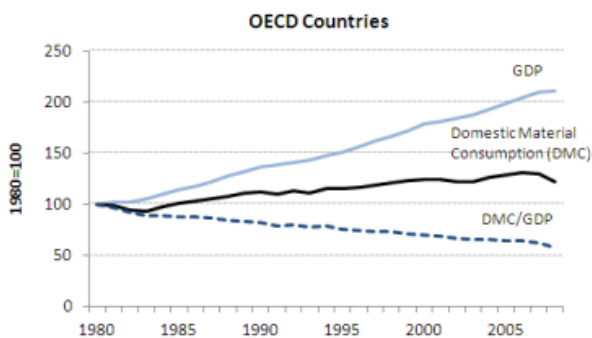
- (5) A **szolgáltatások súlya sokkal jelentősebb** az exportszektor hozzáadott értékén belül, mint ahogy az a hagyományos kereskedelemstatistikából látszik.
- (6) A **globális értékláncok jelentőségét** mutatja, hogy az exportált termékek és szolgáltatások értékének átlagosan mintegy harmada importból származik és a behozott köztes termékek mintegy harmadát további feldolgozás után ismét exportálják (de az eltérések jelentősek). Ez alól az olyan jelentős belső értékláncokkal rendelkező ország sem kivétel, mint Kína.
- (7) A **hozzáadott érték alapján tehát más kép** rajzolódik ki az országok **kereskedelmi kapcsolatairól**: a behozott alkatrészek, nyersanyagok vagy fogyasztási cikkek tényleges származási helye, illetve a hazai előállított érték végső fogyasztói gyakran eltérhetnek a kereskedelmi forgalom adataiban szereplőtől.

Magyarország Állandó OECD Képviselte rövid áttekintést is készített az adatbázis hazánkra vonatkozó mutatóiból azzal céllal, hogy felvillantsuk az adatbázis által lehetővé tett elemzési irányokat, és felhívjuk a figyelmet a publikáció jelentőségére magyar szemszögből.

Áttekintés

Zöld Növekedés Stratégia – Green Growth Strategy

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Környezetpolitika, gazdaságpolitika, iparpolitika, innováció, kis- és középvállalatok, tudomány és technológia, fejlesztési együttműködés, statisztika, fogyasztóvédelem politika				
OECD összefogó szervezet	Környezetpolitikai Igazgatóság				
Irányító testület	Tanács				
Célja	Az OECD fenntartható fejlesztéssel és zöld növekedéssel kapcsolatos területhatárokon átvéelő munkája elősegíti a szakpolitikai elemzések és tapasztalatok országok közötti megosztását, lehetővé téve ezáltal a nemzeti szakpolitikák folyamatos fejlesztését.				
Eredmény formája, megjelenése	A Zöld Növekedés Stratégia meglátásai beépülnek az egyes bevont igazgatóságok későbbi munkájába, valamint ezek képezik az alapját az egyes kormányzatok által elkészítendő zöld növekedési stratégiáknak.				
Fő események, kiadványok	OECD Környezeti Kitekintés 2050-ig Zöld Növekedés és Fenntartható Fejlesztés Fórum – 2012. november 23. Sajtóközlemény a fenntartható anyaggazdálkodásról A zöld növekedés felé , publikáció				
Következő lépések	Zöld Növekedés és Fenntartható Fejlesztés Fórum – 2013. október Zöld Növekedés Platform Fórum – 2013. április 4-5.				
További információk	Honlap OECD Zöld Növekedés Hírlevél OECD publikációk a zöld növekedés témakörben				

A hazai alapanyag-fogyasztás aránya a GDP-n belül
 OECD, 1980-2008 (Index 1980=100),
 Forrás: OECD anyagforgalmi adatbázis

Tartalom

Kontakt: [Borza Emese](#)

Kiindulópont

A Zöld Növekedés Stratégiát a 2009. évi Miniszteri Értekezlet hívta életre és 2011-ben el is fogadta azt. A Stratégiához kapcsolódó projekt három évet ölelt fel, és bár 2012-ben lezárult, az OECD különböző bizottságaiban több szálon is további munka folyik a témához kapcsolódóan. Az OECD 2011. évi Miniszteri Értekezletén elhangzottak szerint **a fenntartható fejlesztés és a zöld növekedés** számítanak azon területeknek, **amelyeknél a nemzetközi együttműködés és multidiszciplináris tapasztalatcsere elengedhetetlen**. A fenntartható fejlesztés valamennyi OECD-tagországban hangsúlyos célkitűzés, ennek értelmében az OECD törekszik e célkitűzést átfogó módon munkájába integrálni. **A Stratégia hasznos eszközként szolgál a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés előmozdításához a fenntartható természeti erőforrások használata, a hatékony energiahasználat és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése révén. A zöld növekedés biztosíthatja, hogy a jólétünk alapját képező természeti erőforrások és környezeti szolgáltatások fennmaradjanak.** Ki kell azonban emelni, hogy nincs egy mindenre alkalmazható általános modell. Az egyes nemzeti zöld növekedési stratégiák lehetővé teszik, hogy a természeti erőforrások fenntartható módon járuljanak hozzá a gazdasági potenciál kiteljesedéséhez, ide értve a létfenntartáshoz szükséges kritikus szolgáltatásokat – tiszta levegő és víz, az élelmiszertermelés és az emberi egészség alapját képező biológiai sokféleség.

Érintett témakörök

(1) Zöld növekedés országtanulmányok: A Stratégia számos részterületen nyúlik át több bizottság munkaprogramján, határterületeket képezve, melyek a szinergiák maximális kihasználására ösztönzik a Szervezetet. Az OECD a zöld növekedésre alapozó megközelítést alkalmazza elemző munkájában a többoldalú és a nemzeti szakpolitikák átvilágításakor is (például Going for Growth, Economic Surveys, Environmental Performance Reviews, Investment Policy Reviews, Innovation Reviews esetében), valamint a zöld növekedési mutatók meghatározásakor, a társadalmi fejlődés, a költségvetés zöld reformja, a fejlesztési együttműködés, az innováció és a foglalkoztatás mérése során is. **(2) Zöld növekedési mutatók és mérési eszközök:** A zöld növekedés keretfeltételeinek kialakításához az információk, feltételek és szinergiák megértése, valamint szakpolitikai elemzés és monitoring szükséges. Az OECD indikátorként használja a gazdaság környezeti- és erőforrás-termelékenységét, a természeti tőkealapot, az életminőség környezeti dimenzióját, a gazdasági lehetőségeket és a szakpolitikai válaszokat, valamint a növekedés társadalmi-gazdasági kontextusát és jellemzőit. **(3) Zöld növekedés és fejlesztéstámogatás:** A globális szintű együttműködés stratégiai szükségessége - a feltörekvő országok világgazdaságban elfoglalt súlya és környezetre gyakorolt nyomása miatt - arra ösztönzi az OECD-t, hogy kiterjessze a párbeszédet a nem-tagországok és egyéb érdekelt felek irányában is, ezzel is erősítve a 2012-ben kidolgozott Fejlesztési Stratégiába foglalt célok megvalósítását. **(4) Innováció és technológia transzfer:** Az OECD feltárja az új technológiák és innovációk bevezetését segítő szakpolitikai intézkedéseket, és összesíti a legjobb gyakorlatokat. **(5) Környezeti fiskális reform:** A zöld növekedés jelentős mértékű viselkedésváltozást igényel a háztartások, az üzleti élet és a kormányzatok részéről is. Az OECD ezirányú munkájában a környezeti adókra és egyéb szakpolitikai eszközökre, illetve a fosszilis energiahordozók támogatásának kérdésére fókuszál. **(6) A fogyasztói magatartás megváltoztatásának előmozdítása:** Az OECD felmérést készít a háztartások és fogyasztók környezeti szokásainak mozgatórugóiról, minthogy ezek nagy szerepet játszanak a zöld növekedési stratégiák kialakításában és a zöld gyakorlatok széleskörű elterjesztésében. **(7) Befektetés a zöldebb növekedés érdekében:** A zöld növekedés szükségessé teszi a magántőke finanszírozásba történő egyre nagyobb mértékű bevonását. Az OECD megalkotja a finanszírozási gyakorlat kereteit, és információs bázist épít ki a témában. **(8) Ágazati tanulmányok:** A zöld növekedést együtt kell kezelni olyan kulcsszektorokkal és témákkal, mint az energia, az élelmiszer és mezőgazdaság, valamint a víz kérdésköre. Az OECD támogatja a kormányzatokat a koherens stratégia megtervezésében és bevezetésében.

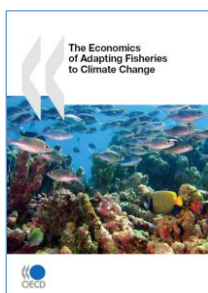
A Zöld Növekedés Stratégia utóélete

(1) A 2012. évi Miniszteri Értekezlet döntése értelmében az OECD továbbra is kiemelt hangsúlyt helyez a fenntartható fejlesztés kérdésköre megvitatására, mindezt elsősorban a „Zöld Növekedés és Fenntartható Fejlesztés Fórum” keretében teszi. Az évente összeülő fórum 2012-ben elsőként a fejlődő országok zöld növekedési és fenntartható fejlődési lehetőségeire fókuszált, 2013-ban a magánszektor ösztönzésére és a zöld infrastruktúra és technológia finanszírozásába történő minél szélesebb körű bevonására, 2014-ben pedig a zöld növekedési stratégiák implementálására és ezek foglalkoztatásra és jövedelmekre gyakorolt hatására. **(2)** Az OECD fókusz-központként szolgál az egyes részes országok Rio+20 Konferencián tett vállalásaikkal kapcsolatos párbeszédhez. **(3)** A fosszilis energiahordozók támogatásának kérdése önálló horizontális projektté nőtte ki magát.

Áttekintés

Éghajlatváltozás – Climate Change

Státusz	
Érintett területek	Adópolitika, agrárpolitika, befektetéspolitika, energiapolitika, fejlesztéspolitika, halászat, hulladékgazdálkodás, innováció, kereskedelem, környezetpolitika, közlekedés, területfejlesztés, turizmus, vízgazdálkodás
OECD összefogó szervezet	Decentralizált horizontális téma, összefoglaló jelentést a Környezetpolitikai Igazgatóság készít
Irányító testület	Nincs kijelölt irányító testület, decentralizált irányítás, valamennyi igazgatóság különböző módon járul hozzá a témához.
Célja	Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése a legkevesebb költséggel járó szakpolitikák azonosításán és bevezetésének ösztönzésén keresztül, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése.
Eredmény formája, megjelenése	Az éghajlatváltozáshoz kötődő OECD és IEA munka elsősorban kiadványok, elemzések, konferenciák és szemináriumok formájában nyilvánul meg; másodsorban a közvetlen tanácsadás mellett az OECD részt vesz az ENSZ szakosított intézményei és a G20 éghajlattal foglalkozó munkájának előkészítésében.
Fő események, kiadványok	<p>OECD Környezeti Kitekintés 2050-ig</p> <p>Az éghajlatváltozás finanszírozásával kapcsolatos OECD munka áttekintése</p> <p>Az éghajlatváltozással kapcsolatos OECD munka áttekintése</p> <p>Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos OECD munka áttekintése</p> <p>Kerekasztal a magánbefektetések ösztönzéséről az alacsony széndioxid-kibocsátású infrastruktúra tekintetében, 2012. szeptember 25.</p> <p>Környezetpolitikai miniszterek találkozója, 2012. március 29-30.</p>
Következő lépések	<p>Globális Fórum az Éghajlatváltozásról, Klímaváltozás Szakértői Csoport (CCXG) – 2013. március</p> <p>IEA kiadvány: A villamos-energia a környezettudatos világban – 2013. március</p>
További információk	<p>Honlap, Klímaváltozás Szakértői Csoport (CCXG)</p> <p>Média: Az éves átlaghőmérséklet változása (OECD Környezeti Kitekintés 2050-ig)</p>

Környezetpolitikai miniszterek találkozója, 2012. március 29-30. (Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: [Borza Emese](#)

Kiindulópont

Az OECD az 1980-as évek vége óta foglalkozik az éghajlatváltozás gazdasági és szakpolitikai vetületeivel. E munka keretében szorosan **együttműködik a kormányzatokkal**, annak érdekében, **hogy ösztönözze az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését a legkevesebb költséggel járó szakpolitikák azonosításán és bevezetésén, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítésén keresztül**. A gazdasági válság folyamánként az OECD elkötelezte magát annak vizsgálata mellett, hogy a kormányzatok milyen gazdaságélénkítő intézkedéseket hoznak, és **kiemelten ösztönzi a zöld, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság eszméjét előmozdító politikák implementálását**. Az OECD 2011-ben elkészített Zöld Növekedés Stratégiája olyan növekedést támogat, amely biztosítja, hogy a természeti erőforrások és szolgáltatások továbbra is a jólét alapját képezzék. Az OECD – az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye figyelembevételével – a globális felmelegedéssel kapcsolatos tevékenységét a gazdasági és klímapolitikai elemzésekre, szektorspecifikus analízisekre, valamint a klímaváltozást érintő horizontális kérdésekre koncentrálna végül.

Gazdasági és klímapolitikai elemzések

Az éghajlatváltozás következményeinek enyhítéséről szóló forgatókönyvekről és gazdaságra gyakorolt hatásokról készített modellek és kvantitatív értékelések alapvető szerepet játszanak a **döntéshozók informálásában** a költségek, hasznok és a lehetséges kompromisszumok tekintetében. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költség-hatékony csökkentését előmozdító szakpolitikák támogatása mellett a kvantitatív elemzéseket az OECD felhasználja a Zöld Növekedési Stratégiájának implementálása során, illetve a G20 klímaváltozással kapcsolatos kezdeményezésének megalapozásakor is. Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó elemzési munka keretében az OECD és a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) **prioritásként kezeli a versenyképesség és az egyoldalú kibocsátási határértékek kérdését**, valamint a villamosenergia-piacok és a szén-dioxid piacok egymásra hatását. Az OECD kiadványaiban hangsúlyozza, hogy a jelenlegi állapot sem gazdasági, sem pedig környezeti szempontból nem tartható, és a tétlenségnek is megvan az ára. A Szervezet a kormányzatokkal közösen elemzi az üvegházhatást okozó gázok csökkentésének piaci eszközeit, valamint a magánszektor bevonásának ösztönzőit. Ez utóbbi elengedhetetlen, minthogy az alacsony szén-dioxid kibocsátású és a globális felmelegedés hatásaival szemben ellenállóképesebb gazdaságra való áttérés, és tágabb értelemben a környezetbarátabb növekedés jelentős beruházásokat igényel. Az OECD az IEA-val együttműködve vizsgálja az energiaszektor zöldebb növekedési modell felé való eltolásának következményeit, szakpolitikai ajánlásokat készít, és **felméri az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás költségeit mind az OECD-tagországok, mind pedig a fejlesztési együttműködésben érintett fejlődő országok tekintetében**.

Szektorspecifikus elemzések

Az OECD hat ágazat tekintetében vizsgálja **kiemelten az éghajlatváltozás hatását**. A **mezőgazdaság és halászat** témakörében a klímaváltozáshoz való szakpolitikai alkalmazkodás feltételeit elemzi, figyelmet szentelve a bioüzemanyag-előállítás kérdéskörének is. Az **energiaszektor** estében az IEA elemzi a globális felmelegedés és az energiaágazat met-szeteit, elsősorban a kibocsátás-kereskedelmet, a nemzetközi ágazati megközelítések, a nemzetközi technológiai együttműködések, az energiahatékonyság és a megújuló energiát támogató technológiák kérdéseire fókuszálva. A **közlekedéspolitika** terén a szén-dioxid kibocsátási scénáriók elemzése, valamint a bioüzemanyag mint új technológia kérdése szerepel a prioritási listán. Az OECD a **hulladékgazdálkodás** tekintetében az életciklus-alapú szemlélet bevezetését javasolja. A **turizmus** terén az OECD az országok közötti mitigációs elemzéseket becsatornázza az idegenforgalmi ágazat szakpolitikai eszköztárába. A **vízgazdálkodás** témakörében az OECD gazdasági és pénzügyi mechanizmusokról készít elemzéseket, amelyek az éghajlatváltozás vizekre gyakorolt – és szélsőséges időjárási körülményekkel összefüggő – hatását jelenítik meg.

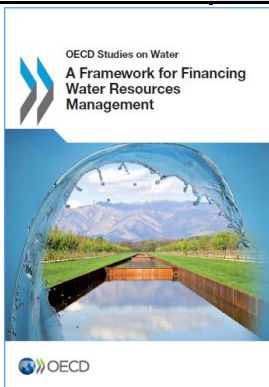
Horizontális kapcsolódási pontok

Az éghajlatváltozáshoz kötődő munka érinti a következő horizontális szemléletet megvalósító kérdésköröket is: **fejlesztési együttműködés**, **tiszta innováció**, **adózás és más piaci eszközök**, **városfejlesztés és többszintű kormányzás**, **kereskedelem és környezetpolitika**, **kis- és középvállalkozások**, **foglalkoztatás és helyi fejlesztés**, valamint a **tudatos fogyasztói magatartás és a háztartások szemléletének zöldítése**.

Áttekintés

Víz – Water

Státusz	
Érintett területek	Környezetpolitika, agrárpolitika, befektetéspolitika, közkormányzás, fejlesztési együttműködés
OECD összefogó szervezet	Decentralizált horizontális téma, összefoglaló jelentést a Környezetpolitikai Igazgatóság készít
Irányító testület	Résztémakörönként változó; az összefoglaló jelentések elkészítéséért a Környezetpolitikai Igazgatóság felel
Célja	A fejlett és a fejlődő országok kormányzatai támogatása vízpolitikájuk megreformálásában, hogy azok minél inkább igazodjanak a felmerülő igényekhez és kihívásokhoz. A hatékony vízgazdálkodás meglétét feltételező fenntartható és inkluzív gazdasági fejlődés elősegítése és az ökoszisztémák egyensúlyának megtartása.
Eredmény formája, megjelenése	Az egyes bevont igazgatóságok munkájukhoz kapcsolódóan foglalkoznak a víz kérdéskörével, az így elkészült anyagokról projekthatáronként összefoglaló jelentések készülnek, amelyek alapját adják a kormányzati vízügyi és kapcsolódó szakpolitikák támogatásának.
Fő események, kiadványok	OECD Környezeti Kitekintés 2050-ig Útmutató a vízgazdálkodás finanszírozásához Megfelelés a vízügyi reform kihívásainak 6. Víz Világfórum , Marseilles – 2012. március 12-17. Globális Környezeti Fórum: „Valósuljon meg a vízügyi reform” – 2011. október 25.
Következő lépések	A „ Vízügyi igazgatás kezdeményezés ” elindítása – 2013. március 27-28. „OECD betekintések” sorozat megjelentetése a víz témakörében „Tapasztalatok a magánszektor víz és közegészségügyi ágazatban vállalt szerepéről” című jelentés elkészítése A vízügyi igazgatás terén az OECD dialógust kezdeményez kiválasztott helyi, regionális és nemzeti hatóságokkal.
További információk	Honlap ; A projekt rövid bemutatása Média: Víz: A kereslet kiegyensúlyozása ; Víz: árazd be megfelelően és használd jól

Angel Gurría megnyitja a 2011. évi Globális Környezeti Fórumot (Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: [Borza Emese](#)

Kiindulópont

Az OECD 2007-ben indította el decentralizált jellegű horizontális munkáját a víz témakörében. A kérdéskörre helyezett hangsúly folyamatosan nő, minthogy a víz felhasználói közötti verseny éleződik, a vízellátáshoz kötődő minőségi és mennyiségi kockázatok szaporodása pedig egyre több kompromisszumhoz vezet. Az OECD vízzel kapcsolatos munkájának **elsődleges célja, hogy támogassa mind a fejlett, mind pedig a fejlődő országok kormányzatait vízpolitikájuk megreformálásában**, hogy azok minél jobban igazodhassanak a felmerülő igényekhez és kihívásokhoz, valamint hogy **elősegítse a hatékony vízgazdálkodás meglétét feltételező fenntartható és inkluzív gazdasági fejlődést és az ökoszisztémák egyensúlyának megtartását**. Az OECD elemzéseivel hozzájárul az információs bázis javításához, a helyes gyakorlatok meghatározásához, és fórumot biztosít a tapasztalatcseréhez.

A projekt időbeli tagolása

A projekt a következő egymásra épülő fázisokra osztható: **(1)** A 2007-2008 közötti első időszak a 2009 márciusában megjelentetett „A víz mindenki számára: OECD perspektíva az árazásról és a finanszírozásról” című jelentéssel zárult; és kiemelt helyen foglalkozott a **hagyományos és innovatív eszközökkel megvalósított finanszírozás kérdéseivel**, a **magánszektor bevonásának lehetőségével**, valamint a **mezőgazdasági célú fenntartható vízgazdálkodás** témájával. **(2)** A program 2009-2010 közötti szakasza szélesebb spektrumot felölelve vizsgálta a kérdést, hangsúlyosan kezelve a **víz, az energia és a mezőgazdaság szakpolitikai koherenciáját**, és a mezőgazdasági vízminőség kritériumait. Előtérbe került a **vízellátás és a közegészségügy kapcsolata**, szakpolitikai iránymutatás és ellenőrző lista készült a megfelelő higiénés szolgáltatások köréről. **(3)** A 2011-2013 közötti időszak során vette kezdetét az OECD **vízpolitika és a többszintű kormányzás** kérdését elemző munkája, amely a szakpolitikák hatékony, fenntartható és koherens bevezetésével szemben felmerülő akadályokat és a megoldásukra irányuló javaslatokat összegzi. A **vízzel kapcsolatos biztonsági kockázati kérdéseket** is elemzi az OECD és megoldási javaslatokat kínál például a vízhiány, a vízszennyezés és az ökoszisztéma zavarok miatt felmerülő problémákra. A **zöld növekedés** tekintetében a Szervezet külön figyelmet fordít a jól irányított vízrendszerek kritériumainak összesítésére. A **víz és az éghajlatváltozás kölcsönhatása** tekintetében vizsgálja azon közgazdasági eszközöket és pénzügyi mechanizmusokat, amelyek alkalmazása megkönnyíti a vízügyi rendszerek időszerű és költséghatékony adaptációját.

Kiemelt témakörök

A víz témájára épülő horizontális program kiemelten vizsgált szakpolitikai kérdései: **(1) Vízügyi igazgatás:** Az OECD elsődleges célként kezeli, hogy a kormányzatok a vízügyi irányítás kérdéskörében megfelelő reformintézkedéseket valósítsanak meg, javítsák a vízügyi szakpolitika kialakítását és végrehajtását, valamint a vertikális és a horizontális koordinációt. **(2) Ivóvízkészlet és közegészségügyi ellátás:** Elemzik a vízellátással, közegészségüggyel és szennyvíz menedzsmenttel kapcsolatos tapasztalatokat és ajánlást állítanak össze a legjobb gyakorlatokról. A kérdéskörhöz szorosan kapcsolódik a Millenniumi Fejlesztési Célok keretében meghatározott ivóvíz és alapközegészségügyi ellátás biztosítására irányuló erőfeszítések megvalósításában való részvétel is. A téma másik vetületét a víz és a városok kapcsolata adja, mely kérdésben az OECD a kormányzatok számára a városi vízrendszerek fenntartható finanszírozásához nyújt tanácsadást. **(3) Vízkészletgazdálkodás:** A megfelelő minőségű és mennyiségű víz megléte rendkívül aktív és átfogó vízkészlet menedzsmentet igényel. Az OECD támogatást nyújt a szakpolitikai koherencia megteremtéséhez, elsősorban az intézményi összhang kialakításán alapuló legjobb gyakorlatok felmérésén keresztül; összegzően bemutatja a vízkészletgazdálkodás finanszírozási modelljeit, valamint a vízfelhasználáshoz kapcsolódó árazási kérdéseket. **(4) A magánszektor részvétele a vízügyi infrastruktúrában:** Gyakorlati iránymutatást nyújtanak a kormányzatok számára a magánszektor finanszírozásba való hathatós bevonása tekintetében, kiemelt figyelmet fordítva a szerepek, kockázatok és felelősségi körök megfelelő elosztására és a keretfeltételek optimalizálására. **(5) Mezőgazdasági vízfelhasználás:** A mezőgazdaság az egyik legnagyobb vízfelhasználó és jelentős mértékben felelős a vízszennyezésért is, így az OECD a fenntartható szakpolitikai válaszokat előtérbe helyező indikátorok és elemzések széleskörű használatára ösztönöz. A Szervezet a szárazságok és áradások okozta károk csökkentésére is kísérletet tesz a költségvetési eszközök és intézmények legjobb gyakorlatainak terjesztése révén, valamint a mezőgazdasági termelőket olyan befektetési gyakorlatok felé tereli, melyek célja a természeti katasztrófák költségeinek minimalizálása. **(6) A fejlesztéstámogatás és a víz kapcsolata:** E szakpolitika szorosan kötődik az ivóvízkészlet és közegészségügyi ellátás fejezetéhez, célközönsége azonban a fejlődő országok. E téren többek között vízellátás és –használat, vízügyi igazgatás és törvényhozás, programtervezés és egyéb vízügygel kapcsolatos kérdések átfogó és fenntartható gyakorlatait összesíti az OECD.

Áttekintés

Fosszilis energiahordozók támogatása – Fossil Fuel Subsidies

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Költségvetéspolitikai, adópolitika, energiapolitika, környezetpolitika				
OECD összefogó szervezet	Kereskedelmi és Mezőgazdasági Igazgatóság (TAD)				
Irányító testület	Két testület felügyeli a programot: Adózási és Környezetvédelmi Szakértők Közös Ülése (JMTEE) és Kereskedelmi és Környezetvédelmi Közös Munkacsoport (JWPTE)				
Célja	A fosszilis energiahordozók támogatásának mérése, kivezetésük hatásainak becslése és azok kezelésére szolgáló javaslatok kidolgozása.				
Eredmény formája, megjelenése	Adatszámítás, mérési módszertan, hatásszámítási modell, elemzés, ajánlások				
Fő események, kiadványok	<p>Expert Workshop on Estimating Support to Fossil Fuels – 2010. november</p> <p>IEA, OPEC, OECD World Bank Joint Report on fossil-fuel and other energy subsidies – 2011. nov.</p> <p>Inventory of Estimated Budgetary Support and Tax Expenditures for Fossil Fuels – 2012. január</p> <p>Inventory of Estimated Budgetary Support and Tax Expenditures for Fossil Fuels 2013 – jan. 28.</p>				
Következő lépések	Az adatbázis és módszertan továbbfejlesztése, az elemzési munka bővítése.				
További információk	<p>OECD honlap, OECD és IEA-becslések (adatok, országjegyzetek, módszertan)</p> <p>A G20 jelentés háttéranyagai az OECD-módszertanról és az ENV-Linkages modellről</p> <p>Tanulmány a fosszilis energiahordozók támogatásának csökkentése által potenciálisan elérhető gazdasági és környezeti előnyökről</p>				

Transfer Mechanism (how a transfer is created)	Statutory or Formal Incidence (to whom and what a transfer is first given)								
	Production								Direct consumption
	Output returns	Enterprise income	Cost of intermediate inputs	Costs of Production Factors				Unit cost of consumption	Household or enterprise income
				Labour	Land	Capital	Knowledge		
Direct transfer of funds	Output bounty or deficiency payment	Operating grant	Input-price subsidy	Wage subsidy	Capital grant linked to acquisition of land	Capital grant linked to capital	Government R&D	Unit subsidy	Government-subsidized life-line electricity rate
Tax revenue foregone	Production tax credit	Reduced rate of income tax	Reduction in excise tax on input	Reduction in social charges (payroll taxes)	Property-tax reduction or exemption	Investment tax credit	Tax credit for private R&D	VAT or excise-tax concession on fuel	Tax deduction related to energy purchases that exceed given share of income
Other government revenue foregone	Reduced resource-rent tax		Under-pricing of a good, government service or access to a natural resource		Under-pricing of access to government land; reduced royalty payment		Government transfer of intellectual property right	Under-pricing of access to a natural resource harvested by final consumer	
Transfer of risk to government	Government buffer stock	Third-party liability limit for producers	Provision of security (e.g., military protection of supply lines)	Assumption of occupational health and accident liabilities	Credit guarantee linked to acquisition of land	Credit guarantee linked to capital		Price-triggered subsidy	Means-tested cold-weather grant
Induced transfers	Import tariff or export subsidy	Monopoly concession	Monopsony concession; export restriction	Wage control	Land-use control	Credit control (sector-specific)	Deviations from standard IPR rules	Regulated price; cross subsidy	Mandated life-line electricity rate

A fosszilis energiahordozók támogatási formái

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

A klímaváltozás és a gazdasági válság kettős kihívása miatt számos országban és nemzetközi szinten is keresik azokat a **megoldásokat**, amelyek mentén nem csak **hatásosan**, de **költséghatékony** és a **legkevesebb növekedési áldozatot okozó módon csökkenthető az üvegházhatású gázok kibocsátása**. Mindemellett figyelembe kell venni a költségvetések szűkös helyzetét és azt is, hogy a változások munkaerőpiacra gyakorolt hatásai is kezelhetőek, illetve ha lehet, pozitívak legyenek.

A fosszilis energiahordozók felhasználását számos **nyílt és rejtett** csatornán keresztül támogatják világszerte, azonban éppen ezen **támogatások csökkentése** lehet az egyik legjelentősebb lépés a fenti célrendszer elérése felé, mint-hogy **egyszerre szolgálhatja a környezeti és költségvetési célokat** is.

Kapcsolódások

A fosszilis energiahordozók támogatásának csökkentését az OECD 2009. júniusi [Zöld Növekedés Nyilatkozata](#) is szorgalmazta, melynek során 34 ország nyilvánította ki szándékát a zöld növekedést fékező, környezeti szempontból káros tényezőkkel kapcsolatos reformok végrehajtására – közöttük a fosszilis energiahordozók támogatásának csökkentésére. Három hónappal később a [G20](#) vezetői is hasonló lépéseket sürgettek, csakúgy, mint a 2009. novemberi [APEC](#) fórumon megjelenő ázsiai vezetők.

A **G20 vezetők** 2009. szeptemberi, pittsburgh-i találkozóján a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA), az OECD, az OPEC és a Világbank felkérést kapott egy jelentés készítésére a fosszilis energiahordozók támogatásának helyzetéről. Ennek [első változata](#) a 2010. júniusi torontói csúcsra készült el, a "[The Scope of Fossil-Fuel Subsidies in 2009 and a Roadmap for Phasing out Fossil-Fuel Subsidies: An IEA, OECD and World Bank report](#)" című átdolgozott változatot pedig a novemberi szöuli csúcs tárgyalta.

A nemzetközi szervezetek együttműködésének céljai

- (1) Az **energiatámogatások megjelenési formáinak** összegyűjtése, mértékükkel kapcsolatos **becslések** készítése, illetve a kapcsolódó adatok és mérési módszerek hiányosságainak felmérése.
- (2) **Modell-alapú elemzések** készítése a támogatások kivezetésének gazdasági, társadalmi, kereskedelmi, környezetvédelmi és az energiaszektorra gyakorolt hatásairól.
- (3) **Javaslatok** kidolgozása a támogatások kivezetésének **megvalósítására**, a társadalmi **hatások kezelésére**.

Az OECD-ben folyó munka

(1) A fogyasztói energiatámogatások azonosítására és becslésére alkalmas **módszertan** kidolgozása. Ez a munka épít a más szektorok (pl. mezőgazdaság) esetében alkalmazható Termelési és Fogyasztói Támogatások Becslése ([PSE & CSE](#)) módszertanra.

(2) A fosszilis energiahordozók támogatásának **becslése az OECD országokra**. Ez a munka egyrészt kiegészíti az IEA és más szervezetek által a fejlődő országokra készített vizsgálatokat, ugyanakkor mélységében túlmutat azokon. Az IEA „árrés”-módszere ugyanis nem képes megragadni például a termelőknek vagy fogyasztóknak adókedvezmény formájában nyújtott kedvezményeket, amelyek pedig jelentős tényezők a fejlődő és a fejlett országokban egyaránt. Az OECD által gyűjtött adatok jelennek meg a „[Inventory of Estimated Budgetary Support and Tax Expenditures for Fossil Fuels](#)” kiadványokban.

(3) A támogatások kivezetésének hatásait **modellező munka** részeként készült a „[Mitigation Potential of Removing Fossil Fuel Subsidies](#)” tanulmány.

(4) A gazdasági és társadalmi hatások kezelését szolgáló javaslatokat célzó munka keretében rendezték meg 2013. január 24-én az OECD/IMF kerekasztalt a „Fiscal Policy for Greener Growth” címmel.

(5) Az OECD a tagországok gazdasági és környezetvédelmi átvilágításai (Economic Survey, illetve Environmental Performance Review) során is rendszeresen kitér a fosszilis energiahordozók támogatása reformjának lehetőségeire.

Áttekintés

Korrupció elleni küzdelem: CleanGovBiz

Státusz	
Érintett területek	Szabályozáspolitikai, közkormányzás, versenypolitika, fejlesztési együttműködés, közfinanszírozás menedzsment, exporthitelezés, közbeszerzések, adópolitika, korrupció elleni küzdelem, befektetéspolitikai, vállalatirányítás, pénzügyi piacok
OECD összefogó szervezet	Főtitkári Titkárság
Irányító testület	CleanGovBiz Tanácsadói Csoport (CleanGovBiz Advisory Group)
Célja	A projekt célja egy olyan „Feddhetetlenségi eszköztár” létrehozása, amely kiindulási alapot nyújt egy átfogó és kiterjedt önértékelési folyamatban való részvételre. Az önértékelés opcionálisan kiegészíthető az OECD támogatási és folyamat-irányítási moduljának lehívásával.
Eredmény formája, megjelenése	Az egyes igazgatóságok és más nemzetközi szervezetek által kialakított legjobb gyakorlatainak átfogó rendszerbe történő összefoglalása, amely alkalmas önértékelések lefolytatására.
Fő események, kiadványok	<p>A CleanGovBiz kezdeményezés tervezetének bemutatása – 2012. április 13.</p> <p>A projekt rövid bemutatása</p> <p>A Feddhetetlenségi eszköztár tervezete</p> <p>Feddhetetlenségi vizsgálatok</p>
Következő lépések	<p>Az eszköztár és a kapcsolódó honlap véglegesítése</p> <p>Feddhetetlenségi vizsgálatok menedzselése tagországi és nem tagországi igények alapján</p>
További információk	<p>www.cleangovbiz.org</p> <p>Média: A new push against corruption</p> <p>A projekt rövid bemutatása</p>

Tartalom

Kontakt: [Borza Emese](#)

Kiindulópont

Az OECD 2011-ben kezdte kidolgozni és 2012. április 13-án mutatta be egyik jelentős prioritásként kezelt kezdeményezése, a CleanGovBiz első változatát. **A projekt elindításában nagy szerepet játszik egyrészt a korrupció és az egyenlőtlenségek visszaszorítására irányuló egyre növekvő társadalmi igény, másrészt mind a kormányzatokra, mind pedig a vállalkozásokra nehezedő, válság generálta költségvetési szigor.**

A kezdeményezés átfogó megközelítést nyújt a tiszta és átlátható kormányzás megvalósításához és a korrupció elleni hatékony küzdelemhez. Az új eszköz egyesíti a Szervezet valamennyi igazgatósága által eddig kidolgozott és témába vágó gyakorlatát azzal a céllal, hogy ösztönözze az egészséges közkormányzási rendszerek kialakítását, megelőzze, felderítse és büntesse a korrupt magatartásokat. A CleanGovBiz feddhetetlenségi vizsgálatot kínál, amely segítséget nyújt a kormányzatok jogi, közigazgatási és gazdasági keretrendszere erős és gyenge pontjainak feltérképezéséhez, valamint azonosítja a szükséges reformintézkedéseket, javaslatot tesz a kiemelt területek esetleges mélyebb elemzésére.

Nemzetközi összefogás

A feddhetetlenségi vizsgálat a CleanGovBiz eszközrendszerére épül, amelyet nemzetközileg elismert sztenderdek alapján állítanak össze, és különlegessége, hogy az OECD több szervezeti egységének együttes munkáját más, a témával foglalkozó nemzetközi szervezet – az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC), a Világbank, a Transparency International (TI), a Kitermelő Iparágak Átláthatósági Kezdeményezése (EITI), a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF), az Ellopott Javak Visszaszerzésére irányuló Kezdeményezés (STAR) – is segíti.

A CleanGovBiz eszközrendszerét összefogó dedikált honlap tizennyolc különböző területen vezeti végig az önértékelésben résztvevőket. Az önértékelést az OECD szakértői csapata irányítja és támogatja, amely a kapott eredmények felhasználóbarát végrehajtásához is iránymutatást nyújt, segíti továbbá az átlátható és feddhetetlen kormányzás kialakítása és megtartása irányában megtett lépések folyamatos ellenőrzését, illetve a folyamatba bevont szereplők koordinációját is.

A „Feddhetetlenségi eszköztár” jelentősége abban áll, hogy azt nemcsak kormányok, hanem az üzleti élet és a civil társadalom egyaránt hatékonyan használhatja.

Vizsgált területek

Az eszközrendszer a következő részelemekből áll: szabályozáspolitikai, versenypolitika, fejlesztési együttműködés, közfinanszírozás menedzsment, bírói gyakorlat, integrált köz- és magánszektor, civil társadalom, lobbizási szabályok, átlátható adózás, adópolitika, exporthitel rendszerek, közbeszerzések, pénzmosás, tanúvédelem, tényfeltáró média, a korrupció globalizációja, ellopott vagyon visszaszerzése. **Az eszköztár valamennyi szakpolitikai területre prioritásokat tartalmazó ellenőrzési listát állít fel, valamint javaslatot tesz a végrehajtásra vonatkozóan, példákat tartalmaz a jó gyakorlatokról, hozzáférést biztosít a vonatkozó eszközökhöz, szabványokhoz, esettanulmányokhoz.**

Az egyes szakpolitikákon végigvivő részterületeket az OECD négy fő téma köré rendezi: egészséges közkormányzás, hatékony megelőzés, éles felderítése és robusztus büntetőeljárás. Az egészséges közkormányzás megfelelő törvények, szabályok, valamint intézmények meglétére utal, amelyek biztosítják a hatékony államigazgatást és a piacok működését, és így kielégítik az állampolgárok és a fogyasztók igényeit, megfékezik a korrupt kezdeményezéseket. A hatékony megelőzés magában foglalja a biztosítékok és a feddhetetlenségi keretrendszer felállítását, kiváltképp azon területeken, ahol a korrupció megjelenhet. Az éles felderítés a kormányzatok számára nyújt segítséget abban, hogy a lehető legjobban tudják kihasználni a meglévő intézményrendszert és új mechanizmusokat vezessenek be a felderítés ösztönzésére a korrupció sújtotta területeken. A büntetőeljárás és a helyreállítás megléte biztosítja, hogy a korrupt magatartásokat bűncselekménynek minősítsék és büntessék, valamint a korrupció során felhalmozott javak visszakövetelhetőek legyenek.

Áttekintés

Nemek Közti Egyenlőség Kezdeményezése – Gender Initiative

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitika, oktatáspolitikai, vállalkozásfejlesztés, helyi fejlesztés, statisztika, fejlesztéspolitika				
OECD összefogó szervezet	Szociálpolitikai Főosztály (Foglalkoztatási, Munkaügyi és Szociális Ügyek Igazgatósága)				
Irányító testület	OECD Foglalkoztatási, Munkaügyi és Szociális Ügyek Bizottsága (Employment, Labour and Social Affairs Committee, ELSAC)				
Célja	A 2010-ben indított kezdeményezés az oktatás, a foglalkoztatás és a vállalkozások területén kíván segítséget nyújtani a tagországok kormányai számára, a nemek közti egyenlőtlenségek bemutatásával és az ezek mérséklését célzó ajánlásokkal.				
Eredmény formája, megjelenése	A program során összegyűjtött adatokat tartalmazó honlap, az előzetes jelentés, a végleges kiadvány, magas szintű fórumon a nemek közti egyenlőség gazdasági hatásairól, a nemi sztereotípiák szerepéről és kezelhetőségéről, illetve mindezek megjelenéséről az üzleti szférában.				
Fő események, kiadványok	<p>Closing the Gender Gap: Act Now! – 2012. december</p> <p>Gender Forum – 2012. december</p> <p>Jelentés a Miniszteri értekezletre – 2012. május</p> <p>OECD Gender Data Portal – 2012. március</p>				
Következő lépések	<p>A 2013. évi Miniszteri Értekezlet által várhatóan elfogadott ajánlások beépülnek az OECD kapcsolódó munkáiba (országtanulmányok, foglalkoztatási, szociális és egyéb programok).</p> <p>Az adatbank újabb dimenziókkal bővül és távlatosan a változások dinamikáját is követi majd.</p>				
További információk	<p>Honlapok: OECD Gender Initiative ; GENDERNET ; WikiGender</p> <p>Média: Youtube</p> <p>Adatok: OECD Gender Data Portal ; OECD Gender Data Browser</p>				

.(Balról jobbra) Elsa Fornero, olasz munkaügyi és jóléti miniszter; Angel Gurría, OECD főtitkár és Najat Vallaud-Belkacem, francia női jogokért felelős miniszter és kormánybiztos a kiadványt bemutató sajtótájékoztatón. (Fotó: [OECD/Michael Dean](#))

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

A nemek közti egyenlőtlenségek csökkentése nem csupán igazságossági vagy társadalmi, hanem gazdasági kérdés is. Az elmúlt 50 év gazdasági fejlődésének mintegy fele az oktatás elérhetővé válásából fakadt és ez kínál lehetőséget a nők foglalkoztatottságának és termelékenységének javítására is. Emellett a nők munkaerő-piaci bevonása és képzése által bővülő humántőke-tartalék (pool) révén erősödik az innováció és a versenyképességi potenciál, amely fontos összetevő, hogy a jövő növekedése erős, fenntartható és kiegyensúlyozott legyen. **A nők munkaerő-piaci szerepvállalásának és eredményeinek javítása által szélesedik az adófizető réteg, erősödik a szociális ellátórendszer helyzete, illetve a társadalmak előregeredése által felvetett problémák is mérséklődnek.** A kérdés hazai relevanciáját jól illusztrálja, hogy a demográfiai folyamatok miatt a rendelkezésre álló munkaerő a következő tíz évben közel tizedével csökken Magyarországon, ha nem sikerül a nők munkaerő-piaci szerepvállalását erősíteni.

Oktatás

Az oktatás területén mennyiségi értelemben az OECD országok többségében már nagyobb részt megvalósult a nemek egyenlősége, sőt számos országban a felsőoktatásban tanuló nők száma meg is haladja a férfiakét, ezenfelül átlagosan jobb eredménnyel is végeznek a nők. **Ugyanakkor tudományterületekre lebontva jelentős eltérések mutatkoznak** mind a képzést, mind a későbbi életutat tekintve. Számos, jobb elhelyezkedési lehetőséget kínáló területen (különösen a technikai, természettudományos és mérnöki pályákon) jelentős a férfiak fölénye. A szeparációt nagyrészt természetes, illetve tanult attitűdök és sztereotípiák vezérlik, ugyanakkor e folyamat korlátozza az innovációt és a nők jövőbeni jövedelmi szintjére is káros hatást gyakorol. A jelenségre adható válaszok közül kiemelendők a nők (természet) tudományos pályaválasztását ösztönző programok, az iskolák biztonságossá tétele, valamint a tananyag átalakítása oly módon, hogy kerülje a sztereotipizálást, a tanári kar nemi egyensúlytalanságának mérsékelése, illetve a tudományos területen dolgozó női példaképek erősítése.

Foglalkoztatás

Az utóbbi évtizedekben az OECD-országokban a nők nagyobb számban léptek a munkaerőpiacra és átlagosan tovább dolgoztak, mint a férfiak, az elmúlt években pedig már ugyanolyan vagy magasabb képesítéssel is rendelkeznek. Ennek ellenére nagyobb eséllyel kerülnek alacsonyan fizetett pozíciókba és szektorokba, illetve ideiglenes alkalmazásba; kevesebb órát dolgoznak és az előmeneteli esélyeik is rosszabbak. A diszkrimináció csökkentésére a nőkkel kapcsolatos sztereotípiák visszaszorítása, illetve az előmeneteli célszámok bevezetése ajánlható. A gyermek- és idősgondozási kötelezettségek – illetve az ilyen ellátást nyújtó intézmények elérhetősége, minősége és költsége – fontos tényező a nők munkaerő-piaci aktivitása szempontjából, csakúgy, mint az adórendszer, ahol el kell kerülni, hogy a második keresők effektív terhelése magasabb legyen. A rugalmas munkavállalási lehetőségekkel a nők gyakrabban élnek, mint a férfiak, így érdemes megfontolni, hogy például a gyermek után járó szabadság vagy gondozási időkedvezmény egy részéhez csak az apák juthassanak hozzá. A vállalkozások a gazdasági fejlődés fontos forrásai, ugyanakkor esetenként a vállalkozási tevékenységet gátló tényezők erősebbek a nőkkel kapcsolatban; de a kulturális normák, az eltérő munkaerő-piaci és a finanszírozási lehetőségek egyenlőtlensége is többletakadályt jelentenek.

Vállalkozásfejlesztés

A vállalkozástámogatási programoknál érdemes az indulás mellett a növekedést, illetve a high-tech szektorokban történő szerepvállalást kiemelten is ösztönözni, mert ez arányaiban nagyobb segítséget jelentene a női vállalkozók számára, hogy növeljék vállalkozásaik teljesítményét és termelékenységét. A fentiekben **túl javítani kell** a nemekre lebontott adatok elérhetőségét és minőségét, **a nemi egyenlőséggel foglalkozó kormányzati szervek „láthatóságát” és befolyását,** valamint biztosítani kell a diszkriminációt tiltó szabályzások hatékonyságát és alkalmazását.

Áttekintés

Fejlesztési Stratégia – Development Strategy

Státusz	
Érintett területek	Fejlesztéstámogatás, élelmezés, agrárpolitika, oktatáspolitiká, adópolitika, környezetpolitika, statisztika, zöld növekedés
OECD összefogó szervezet	Fejlesztési Együttműködési Igazgatóság
Irányító testület	Igazgatóságok Közötti Irányító Csoport (Inter-Directorate Steering Group)
Célja	A Fejlesztési Stratégia a fejlesztést hivatott előmozdítani az OECD-n belül és a nem tagországok körében egyaránt. Fő célja, hogy megerősítse az OECD hozzájárulását minél több ország nagyobb és teljesebb körű növekedéséhez, amelyet a tudáslapú adatbázisának széleskörű kihasználásával kíván elérni.
Eredmény formája, megjelenése	A Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó 13+1 projekt megvalósítása, a szakpolitikák koherenciájának fejlesztéstámogatásban való megjelenítése.
Fő események, kiadványok	<p>A Fejlesztési Stratégia megjelenése a 2012. évi Miniszteri Értekezleten</p> <p>Mezőgazdasági Globális Fórum – Az élelmezésbiztonság szakpolitikai koherenciája a fejlődő országokban – 2012. november 26.</p> <p>Fejlesztéstámogatási Bizottság magas-szintű ülése – 2012. december 4-5., London</p> <p>A Fejlesztési Stratégia megvalósításáról beszámoló a Tanács 2013. január 17-i ülésén</p>
Következő lépések	<p>A Fejlesztési Stratégiához kapcsolódó 13+1 projekt megvalósítása</p> <p>Globális Fórum a Fejlesztésről – 2013. április 4-5.</p> <p>A projektek megvalósításáról beszámoló a 2013. évi Miniszteri Értekezleten</p>
További információk	<p>OECD honlap</p> <p>Policy Coherence for Development</p> <p>Fejlesztési Stratégia</p> <p>Média: Key Facts on Development</p>

Tartalom

Kontakt: [Borza Emese](#)

Kiindulópont

A 2011. évi Miniszteri Értekezlet elfogadta a "Vision" című anyagot, amely egy átfogó fejlesztési megközelítés megalakítására és megvalósítására adott felhatalmazást. A Fejlesztési Stratégia az OECD alapelveit követi, azaz a fejlesztést hivatott előmozdítani a szervezeten belül és a nem tagországok körében egyaránt. A Fejlesztési Stratégia jól illeszkedik a közelmúlt fejlesztés-orientált tevékenységei sorába, minthogy nem sokkal a busani találkozót követően, de még a Millenniumi Fejlesztési Célok kitűzött 2015-ös megvalósítási céldátuma előtt ölt testet.

A Fejlesztési Stratégia fő célja, hogy megerősítse az OECD hozzájárulását minél több ország nagyobb és teljesebb körű növekedéséhez, amelyet a tudásalapú adatbázisának széleskörű kihasználásával kíván elérni. A Fejlesztési Stratégia folyamatosan fejlődik, minthogy így képes a globális realitásoknak és a fejlesztési igényeknek megfelelni. További célkitűzések, hogy a Fejlesztési Stratégiába beillesszék a fejlődő országok által képviselt álláspontokat és nézeteket; hogy minél hatékonyabban használják ki az OECD szakértelmét és felhalmozott tapasztalatait, valamint hogy az OECD bizonyítékokon alapuló elemzéseire épülve egy koherens megközelítés alakuljon ki.

A Fejlesztési Stratégia elkészítése iránti igény többértű, egyrészt **a világ gazdasági központja átalakulóban van, a fejlődő országok a gazdasági növekedés kulcsszereplőivé lépnek elő.** A növekedési és a fejlesztési modellek egyre változatosabbá válnak, egyetlen megoldás már nem válasz minden kérdésre. Emellett **a fejlesztés jellege is folyamatosan változik, minthogy a fejlődő országok növekvő szerepet töltenek be a fejlesztési együttműködési struktúrában.** Ugyanakkor **a legkevésbé fejlett országok köre továbbra is rászorul a kiszámítható, hatékony és fenntartható finanszírozási források meglétére.** A fejlesztés módjának változására hat, hogy a szegénység jellege is módosul, a szegények egyre nagyobb hányada él közepes jövedelmű országban és városokban, a korábbi alacsony jövedelmű országok és mezőgazdasági vidékek helyett. Kiemelt kérdés az egyenlőtlenség problémája, amely a fejlődő és a fejlett országokat is sújtja, aláásva ezzel a társadalmi kohéziót és így a növekedést is.

Szemléletmód

(1) A Fejlesztési Stratégia az OECD szakértelmén és tapasztalatrendszerén alapszik, amely a fejlődő partnerekkel való különféle szakpolitikai területen megvalósuló közös munkában használható ki a leghatékonyabban. (2) Az OECD által nyújtott komparatív előnyök kihasználása alapvető cél. (3) Átfogó és teljes körű fejlesztéspolitika megvalósítása a fő követelmény, mivel csak így lehet a heterogén növekedési és fejlesztési modelleket figyelembe venni. (4) A meglévő keretek adaptálására, a képzettségi szint emelésére és partnerségek elmélyítésére van szükség.

A Fejlesztési Stratégia – az OECD alapkompétencia hozzáadott értékét megjelenítő – négy, egymással szervesen összefüggő fő témakört helyez a fókuszba: (1) innovatív és fenntartható növekedési források (2) források mozgósítása a fejlesztés érdekében (3) kormányzás a fejlesztés érdekében (4) a fejlesztés irányába tett lépések mérése. **A Fejlesztési Stratégiában kitűzött célok megvalósítása három egymást kiegészítő szintű elkötelezettség formájában jelenik meg.** Egyrészt az OECD-tagországok szintjén, amelynek keretében az OECD ösztönzi a tagországok fejlesztési erőfeszítéseit, minthogy koherens nemzeti szakpolitika, és ezek nemzetközi szintre történő továbbgyűrűzése nélkül a fejlesztési célok nem érhetők el. Másrészt a világméretű kérdésekre való válaszok keresésekor, nemzetközi keretek között, azaz a Millenniumi Fejlesztési Célok, a G20 Fejlesztési Napirendje és a busani konferencián felállított Globális Partnerség a Hatékony Fejlesztési Együttműködés Érdekében kezdeményezés keretei között. Harmadrészt az elkötelezettség a fejlődő országok szintjén is megnyilvánul, ugyanis ezen országokat is be kell vonni a folyamatokba kölcsönösen előnyös együttműködés kialakításával.

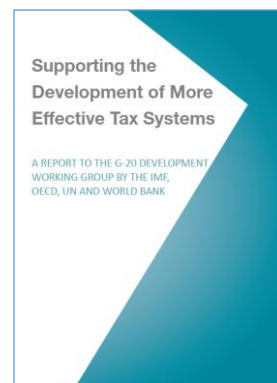
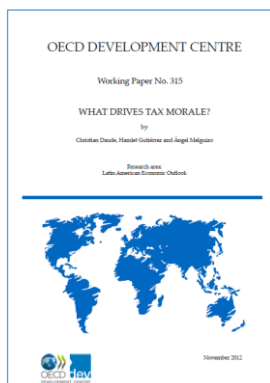
A Fejlesztési Stratégia projektjei

(1) Az OECD-tagországok kapacitásainak erősítése a fejlesztéssel összehangolt szakpolitikák bevezetése érdekében (2) Globális élelmezésbiztonság és a szakpolitikák összehangolása (3) A 2015-öt követő fejlesztési célok (4) A busani eredmények értékelése (5) Többdimenziós országtanulmányok (6) A regionális gazdasági értékelés platformjai (7) A beruházási keretpolitika felülvizsgálata (8) Az áru-alapú gazdaságok közös kihívásainak kezelése (9) A tudásfejlesztés kihívásainak kezelése és a globális értékláncok újragondolása (10) Az inkluzív zöld növekedés beépítése a fejlesztéspolitikákba a fenntartható fejlődés előmozdítása részeként (11) A migráció és fejlesztés kihívásainak kezelése (12) A hosszú távú intézményi beruházások elősegítése a fejlődő országok infrastrukturális projektjeiben (13) Megalapozott költségvetés a költségvetési átláthatóság érdekében (14) Inkluzív innováció

Áttekintés

Adó és fejlesztés – Tax and Development

Státusz	Előkészítés	Megalapozó munka	Előzetes jelentés megjelent	Bővítés, továbbfejlesztés	Implementáció
Érintett területek	Adópolitika, adóigazgatás, fejlesztéspolitika				
OECD összefogó szervezet	Adópolitikai és Adóigazgatási Központ				
Irányító testület	Adózási és Fejlesztési Csoport (OECD Task Force on Tax and Development)				
Célja	Segíteni a részt vevő fejlődő országokat saját adóigazgatási kapacitásaik erősítésében.				
Eredmény formája, megjelenése	Elemzések, irányelvek, technikai segítségnyújtás és gyakorlati képzés, illetve tapasztalatcsere a munkaprogram négy pillére alapján.				
Fő események, kiadványok	<p>A programot irányító testület <u>3. találkozója</u> - 2012. május, Fokváros</p> <p>„<u>Supporting the Development of More Effective Tax Systems</u>” – IMF-OECD-ENSZ-Világbank közös jelentése a G20 számára, 2011</p> <p>„<u>What Drives Tax Morale?</u>” – tanulmány, 2012. november</p> <p>„<u>Tax Inspectors Without Borders</u>” projektindító találkozó, 2012. december</p>				
Következő lépések	<p>Az „Adóellenőrök határok nélkül” kezdeményezés beindítása, a beruházást ösztönző adóeszközök transzparenciáját erősítő ajánlások kidolgozása, az adózók felvilágosításával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokat és stratégiákat összegző kiadvány elkészítése, a transzferárazási irányelvek alkalmazását segítő program kiterjesztése új országokra, a kötelező pénzügyi beszámolók összegyűjtésének és közzétételének lehetséges hatásáról szóló jelentés elkészítése, gyakorlati útmutató készítése az adatcsere kérdéseiről a fejlődő országok számára.</p>				
További információk	<p><u>OECD.org honlap</u></p> <p>Az OECD Adóbizottsága (CFA) és Fejlesztéspolitikai Bizottsága (DAC) elnökeinek <u>közös nyilatkozata</u></p>				

Az Adó és Fejlesztés program irányítótestületének 2012. májusi találkozója Fokvárosban (Fotó: OECD)

Tartalom

Kontakt: Tóth Péter

Kiindulópont

Az **adórendszer** megfelelő működése kiemelt fontosságú a **fenntartható fejlődés szempontjából**, hiszen az biztosítja a fejlődő országok számára a nélkülözhetetlen és kiszámítható működési forrásokat. Az országok saját adóbevételeinek növelése csökkenti ráutaltságukat a nemzetközi segélyekre, továbbá a stabil és kiszámítható adórendszer az egyik legfontosabb összetevője a kereskedelmet és beruházásokat vonzó környezetnek. Az igazságos, transzparens és hiteles adórendszer erősíti a kormányzat más területeinek elszámoltathatóságát és hatékonyságát is.

Kihívások

A fejlődő országokat ugyanakkor **több** tényező **akadályozza az adóztatási képességük fejlesztésében** és ezáltal saját forrásaik mozgósításában. (1) Legtöbbjük túlzottan rá van utalva az olyan, **nem adójellegű bevételekre**, mint a segélyek vagy a nyersanyagok kitermeléséből származó források. (2) Az állami bevételek és kiadások **átláthatósága nem megfelelő**, ami rontja az adórendszer hitelességét az állampolgárok szemében. Ennek eredményeképpen (3) általában szűk a mozgósítható adóalap és **kiterjedt az informális gazdaság**. Gyakran (4) **hiányzik a megfelelő szaktudás** az adóigazgatást, illetve a multinacionális vállalatokkal történő tárgyalásokat, illetve az azok auditálását végző területekről, vagy nehéz megtartani a szakembereket. Sok ország számára jelentős kihívás (5) az adózókkal kapcsolatos információszerzés is, különös tekintettel az **adóparadicsomok** szerepére.

Munkaprogram

Az OECD adóügyi (CFA) és fejlesztéspolitikai (DAC) bizottságaitól kapott iránymutatás alapján a 2010-ben elindított és három évre tervezett program munkatervre az alábbi 4 pillérre épít:

- (1) Államépítés, adózás és segély. Ez a projekt elsősorban az **adóügyi ösztönzők, adómorál**, adózói felvilágosítás témakörével foglalkozik. Legfontosabb gyakorlatorientált eleme lehet – az egyelőre a megvalósíthatósági vizsgálat fázisában járó – az **„Adóellenőrök határok nélkül” kezdeményezés**, ami adóellenőr szakértők időszakos képzésével, know-how transzfert célzó kölcsönzésével foglalkozik, igényvezérelt módon. Emellett a nemzetközi és regionális szervezetek és fejlesztési bankok részvételével indult dialógus célja, hogy terjessze és koordinálja az elemzési, benchmarking és a kockázatok azonosítására szolgáló eszközöket. A pillér része továbbá az adómorált befolyásoló tényezőket, a polgárok adózással, illetve adóelkerüléssel kapcsolatos attitűdjét és véleményét tárgyaló jelentés is. A program keretein belül a fejlődő országokban történő beruházást ösztönző **adóeszközök transzparenciáját erősítő ajánlásokat** is kidolgoznak majd.
- (2) A **transzferárazási irányelvek** a fejlődő országokban is **hatékony alkalmazását** célzó program a témakörhöz kapcsolódó **kapacitásépítésben** és regionális szervezetek kialakításában segít a résztvevő országoknak. E projekt keretében Kolumbia, Ghána, Kenya, Ruanda és Vietnám hatóságaival indult meg a szakpolitikai párbeszéd és tervben van annak kiterjesztése Tanzániára, Hondurasra és a Fülöp-szigetekre is, továbbá az Afrikai Adóigazgatási Fórum pán afrikai transzferárazási munkájának támogatása is.
- (3) A **multinacionális vállalatok** pénzügyi adatainak **átláthatóságával** és jelentési gyakorlatával foglalkozó projekt a témakör legjobb gyakorlatait összegzi. Ennek keretében jelentés készül a kötelező pénzügyi beszámolók összegyűjtésének és közzétételének lehetséges hatásáról az átláthatóság szempontjából.
- (4) Emellett az Adózási Információk Átláthatósága és Adatcsere Globális Fórum (GFTEI) munkáját is segíti a projekt például azzal, hogy **gyakorlati útmutatót készít az adatcsere kérdéseiről** a fejlődő országok számára.